În sumar:

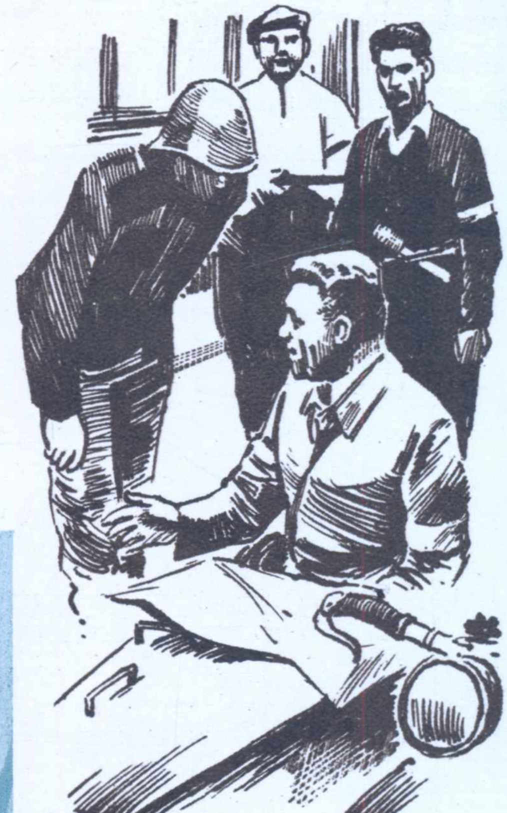

Pentru APĂRAREA PATRIEI

8

AUGUST 1957

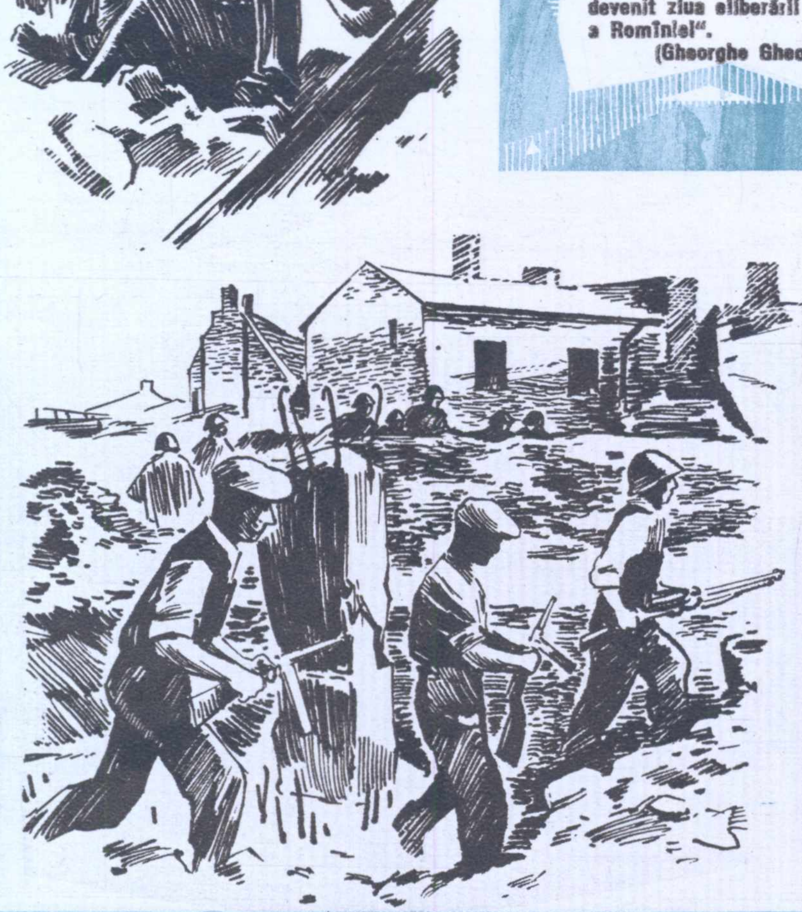

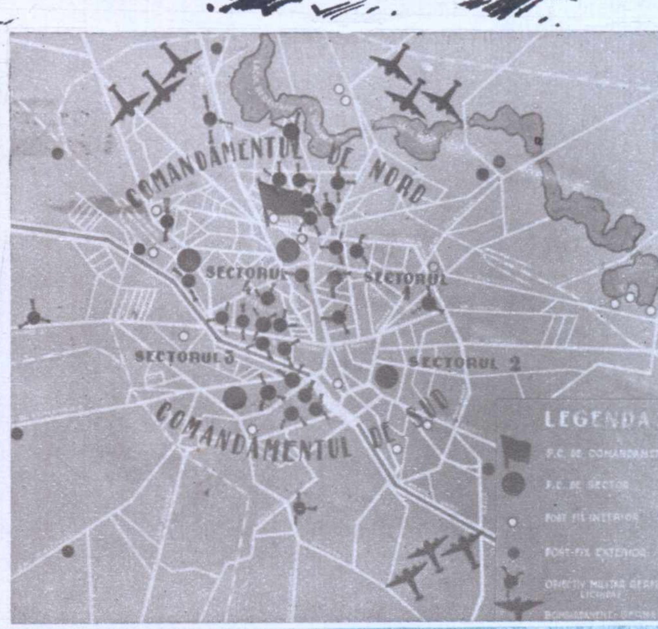
Aspecte din timpul insurecției armate pentru înfăptuirea actului de la 23 August 1944

„Revoluția populară a început prin insurecția armată care la 23 August a răsturnat dictatura militaro-fascistă. Organizatorul insurecției — Partidul Comunist Romîn — a înfăptuit acțiunea coordonată a forțelor patriotice populare și a soldaților, ofițerilor și generalilor patrioți din armată, acțiune care a dus la ieșirea Romîniei din războiul hitlerist. Ziua de 23 August a devenit ziua eliberării naționale a Romîniei".

(Gheorghe Gheorghiu-Dej)

După documente foto, aflate la Muzeul Militar Central

Pentru APĂRAREA PATRIEI

8 AUGUST 1957

ORGAN AL ASOCIAŢIEI VOLUNTARE PENTRU SPRIJINIREA APĂRĂRII PATRIEI

MAREA SĂRBĂTOARE NAŢIONALĂ A POPORULUI NOSTRU

Poporul nostru sărbătoreşte cu entuziasm în acest an cea de-a XIII-a aniversare a eliberării ţării noastre de sub robia fascistă. La 23 August 1944, în împrejurările prielnice create de ofensiva armatei sovietice pe frontul din Moldova, forţele patriotice conduse de Partidul Comunist Romîn au răsturnat, prin insurecţie armată, dictatura militaro-fascistă. Ocupanţii fascişti au fost izgoniţi de pe pămîntul ţării de către armata romînă care întorcînd armele împotriva înrobitorilor a luptat alături de armata sovietică în bătăliile duse pentru eliberarea Ardealului de nord, Ungariei şi Cehoslovaciei.

Veşnic vie va rămîne în inima poporului nostru recunoştinţa faţă de eroica armată sovietică, care ne-a adus eliberarea, amintirea jertfelor ostaşilor şi patrioţilor romîni care, la chemarea partidului, au luptat pentru sfărîmarea robiei fasciste.

Actul de la 23 August n-a fost un fapt de moment; el a fost rezultatul unui proces care, pe plan intern se desfăşura sub forma unor intense pregătiri, organizate de P.C.R., pentru răsturnarea dictaturii antonesciene şi întoarcerea armelor contra ocupanţilor hitlerişti. Poporul clocotea de mînie împotriva germano-fasciştilor.

Acest fapt este atestat şi de istoriografi vest-germani. Anul trecut a apărut în Germania occidentală lucrarea istoricului burghez vest-german Andreas Hillgruber, privind relaţiile germano-romîne în perioada 1938—1944. Lucrarea este intitulată „Hitler, regele Carol şi mareşalul Antonescu". Hillgruber arată că încă din ianuarie 1944, Comandamentul german era îngrijorat de eventualitatea... „unei prăbuşiri romîneşti". În scopul contracarării acestei eventualităţi se alcătuise planul unor aplicaţiuni militare de ocupare a Romîniei. Planul purta denumirea de „Margerethe II". La 4 iunie 1944 — în spiritul planului amintit — Comandamentul suprem german a numit pe comandantul „Luftwaffe" în Romînia, generalul-locotenent Gerstemberg, „comandantul regiunii petrolifere romîneşti". Dar evenimentele care au urmat au spulberat planurile criminale ale hitleriştilor. La 20 august 1944 s-a dezlănţuit marea ofensivă sovietică; la 23 August după amiază guvernul Antonescu a fost arestat, iar seara la orele 21.45, întreaga lume a luat cunoştinţă de hotărîrea istorică a Romîniei. Toate eforturile germane de a lichida insurecţia din Bucureşti au dat greş, deşi după cum arată Hillgruber „Comandamentul suprem german pentru sud-est, mareşalul Freiherr von Weichs, pregătea un mare atac asupra Bucureştiului cu forţe din spaţiul Niş-Belgrad". Ordin de atac asupra Bucureştiului primise şi grupul de armată german de pe frontul Iaşi-Chişinău dar n-a putut să trimită mai mult de trei companii.

La 24 august, orele 4.15, generalul Hansen anunţa pe Hitler că toate pregătirile pentru ocuparea Capitalei sînt puse la punct. Ce a urmat se ştie. Numai în ziua de 24 august, formaţiile de luptă patriotice (F.L.P.), cu ajutorul ostaşilor din regimentul 21 infanterie, au dezarmat circa 2000 de hitlerişti. Armata romînă, potrivit planului alcătuit de conducerea P.C.R., a dus împreună cu F.L.P. acţiuni militare încununate de succes, nimicind şi capturînd forţele hitleriste care trecuseră la atacul Bucureştiului printr-un sălbatic bombardament aerian. Hitleriştii au fost zdrobiţi şi capturaţi la Băneasa, Otopeni, Pipera şi în restul ţării la Ploeşti, Moreni, în Muntenia, Dobrogea, Oltenia şi Ardeal. După 8 zile de lupte, toate forţele germane din Romînia (peste 180.000 de oameni puternic înarmaţi) au fost o parte distruse, o parte izgonite, iar cea mai mare parte capturate de trupele romîne.

La 29 august, populaţia Capitalei primea cu entuziasm primele unităţi ale armatei sovietice eliberatoare.

Alături de unităţile militare au luptat cu însufleţire nu numai forţele patriotice de luptă, ci şi mase de oameni ai muncii din toate regiunile unde se aflau trupe hitleriste.

Demne de reţinut sînt şi acţiunile patriotice întreprinse încă înainte de 23 August de grupele de partizani „Carpaţi", „Mărăşeşti" şi cele din Delta Dunării.

Toate acestea ne arată că poporul muncitor romîn a participat în proporţii de masă la pregătirea şi înfăptuirea marelui eveniment de la 23 August 1944. Organizatorul şi însufleţitorul acţiunilor patriotice a fost Partidul Comunist Romîn.

După alungarea din ţară a armatelor hitleriste, în faţa poporului nostru s-a ridicat sarcina lichidării tristei moşteniri a trecutului. Romînia de după 23 August — ţară mult înapoiată economiceşte şi culturaliceşte — trebuia să facă faţă şi imenselor pagube pricinuite de război. Lichidarea dezastrului lăsat de burghezo-moşierime, întîmpină greutăţi ce se păreau de neînvins, dacă ne amintim de criminalele uneltiri ale reacţiunii din interior, sprijinite de cercurile imperialiste străine.

Sub înţeleapta conducere a partidului, poporul a obţinut cea mai de preţ cucerire a sa, rod al luptei sale de veacuri, puterea populară, puterea celor ce muncesc.

Pe baza politicii leniniste a partidului, de industrializare socialistă a ţării, şi prin eforturile eroice ale clasei muncitoare, ale întregului popor, cu ajutorul U.R.S.S. şi al celorlalte ţări de democraţie populară, ţara noastră s-a smuls din înapoierea economică în care o menţinuse burghezia.

Astăzi, la a XIII-a aniversare a eliberării, poporul nostru priveşte cu mîndrie rezultatele obţinute. Au fost create noi ramuri industriale, nivelul producţiei a crescut mereu, depăşind cu peste 300% nivelul cel mai ridicat al producţiei industriale sub capitalism.

În rezoluţia Plenarei C.C. al P.M.R. din 28 iunie — 3 iulie se arată că planul de stat pe 1956 la producţia globală industrială a fost înfăptuit în proporţie de 105% iar în primul trimestru al anului curent producţia globală industrială a fost depăşită cu 7%.

În agricultură, sectorul socialist cuprinde cca 41% din totalul suprafeţei agricole a ţării şi cca 28% din totalul gospodăriilor ţărăneşti.

O nemaiîntîlnită dezvoltare a cunoscut în anii de după 23 August, cultura. Analfabetismul, această ruşinoasă plagă a regimului burghezo-moşieresc, este pe cale să dispară. Literatura, ştiinţa, puse în slujba poporului, s-au dezvoltat considerabil.

An de an, statul democrat-popular alocă fonduri tot mai mari pentru satisfacerea nevoilor cultural-sociale ale populaţiei.

Niciodată oamenii muncii din ţara noastră nu s-au putut bucura ca acum, de atîtea drepturi şi libertăţi care le asigură mari posibilităţi de a-şi desfăşura iniţiativa lor creatoare.

Poporul nostru îşi închină toate eforturile muncii paşnice. Statul nostru întăreşte necontenit legăturile de prietenie cu marea Uniune Sovietică şi celelalte ţări socialiste surori.

Politica externă a ţării noastre se bazează pe principiile coexistenţei paşnice, tinzînd consecvent către micşorarea încordării în relaţiile dintre state, către colaborarea economică şi culturală cu celelalte ţări, indiferent de orînduirile lor sociale, politice şi economice.

În acelaşi timp, poporul nostru urmăreşte cu vigilenţă la manevrele cercurilor imperialiste. El îşi întăreşte necontenit capacitatea de apărare, în strînsă legătură cu toate forţele iubitoare de pace.

Cu prilejul celei de-a XIII-a aniversări a eliberării Romîniei, poporul romîn, sub conducerea partidului, îşi manifestă cu tot mai mare însufleţire hotărîrea de a ridica pe noi culmi munca de construire a socialismului, de apărare a măreţelor sale cuceriri.

Ţara noastră va continua să ducă cu fermitate politica de pace leninistă, de preîntîmpinare a războiului, de participare activă la stabilirea unei atmosfere de linişte şi colaborare paşnică pe plan internaţional.

Activiştii Comitetului Organizatoric Central al asociaţiei, membrii A.V.S.A.P. îşi exprimă cu prilejul celei de-a XIII-a aniversări a eliberării patriei noastre profundul lor ataşament faţă de politica leninistă a partidului, angajîndu-se în acelaşi timp, să nu precupeţească nici un efort în munca de pregătire, contribuind mereu mai mult la apărarea cuceririlor revoluţionare ale clasei muncitoare, la întărirea puterii de apărare a patriei noastre dragi — Republica Populară Romînă.

Pe marginea unei ședințe de comitet

La sfîrşitul lunii iulie, comitetul organizatoric al regiunii Galaţi s-a întrunit în şedinţă plenară, pentru a analiza activitatea desfăşurată de birou în perioada de la începutul şi pînă la încheierea anului de învăţămînt, precum şi pentru a aproba planul de muncă privind activitatea în lunile de vară, pînă la deschiderea noului an de pregătire.

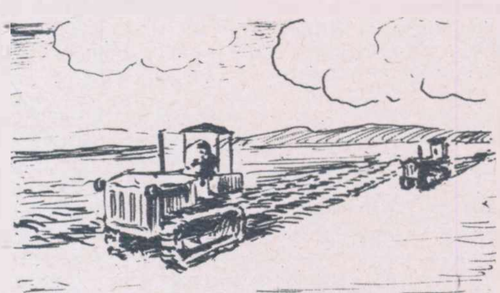
Din raportul prezentat de vicepreşedintele comitetului, tovarăşul Popescu Paul, a reieşit că, în cursul anului de învăţămînt care s-a încheiat, s-au înregistrat o serie de succese.

În cadrul cercurilor de specialitate au fost formaţi tractorişti dintre care unii au obţinut carnet de rutierişti. Dintre aceştia, mulţi au fost încadraţi la staţiile de maşini şi tractoare, contribuind astfel la procesul mecanizării agriculturii, într-o regiune care se îndreaptă, cu paşi repezi, spre cooperativizarea totală.

S-au calificat de asemenea, un număr mare de conducători auto şi motociclişti care, cu ocazia diferitelor competiţii au dovedit o bună pregătire. La acest lucru a contribuit şi activitatea susţinută a Clubului auto-moto al regiunii Galaţi.

Tot în acest an, în regiunea Galaţi a obţinut brevetul de motorişti, planorişti şi paraşutişti un număr mult sporit de tineri, faţă de anul trecut.

În ceea ce priveşte activitatea marinărească, pe lîngă alte realizări, s-a scos în evidenţă strădaniile depuse pentru realizarea unei baze nautice care să răspundă celor mai exigente cerinţe.

Aceste realizări, precum şi numeroase altele în activitatea de pregătire şi sportivo-aplicativă, se datoresc faptului că biroul regional A.V.S.A.P. a fost în permanenţă îndrumat şi controlat de comitetul regional de partid, care a analizat periodic activitatea organelor A.V.S.A.P., le-a sprijinit în vederea lărgirii bazei materiale şi le-a ajutat să stabilească o largă colaborare cu organele puterii de stat şi cu celelalte organizaţii de masă.

De asemenea, aceste succese se datoresc muncii creatoare a unui larg activ voluntar.

Cu toate succesele obţinute, biroul regional înregistrează şi o serie de lipsuri. Aşa de exemplu, biroul regional nu a îndrumat şi controlat munca, în egală măsură, în toate raioanele. Ca urmare în raioanele Galaţi şi Bereşti, activiştii salariaţi s-au comportat ca nişte funcţionari şi au desfăşurat în locul unei activităţi vii, o muncă birocratică. Acest lucru a făcut ca în unele organizaţii de bază numărul membrilor asociaţiei să crească cu încetineală; cotizaţiile să nu fie puse la punct; calitatea pregătirii să lase de dorit. Mai mult din cauză că munca politică s-a desfăşurat uneori formal nu în toate organizaţiile de bază activitatea membrilor A.V.S.A.P. a fost străbătută de conţinut patriotic. Acest lucru a reieşit şi din discuţiile purtate de unii membri ai comitetului.

Tovarăşul Gheorghiu Sava, preşedintele comitetului raional Bujoru, a ridicat proble-

ma acelor membri din comitet care nu sprijină în suficientă măsură activitatea de asociaţie.

Cu toate că această problemă a mai fost ridicată şi de alţi tovarăşi, comitetul nu a discutat mai serios şi nu a hotărît ce măsuri urmează să se ia în astfel de cazuri.

Deosebit de interesante au fost problemele ridicate de tovarăşul Cezar Teodorescu, directorul D.R.N.F.G. Acesta a arătat că fiecare conducător de întreprindere trebuie să socotească o datorie patriotică faptul de a sprijini activitatea de asociaţie.

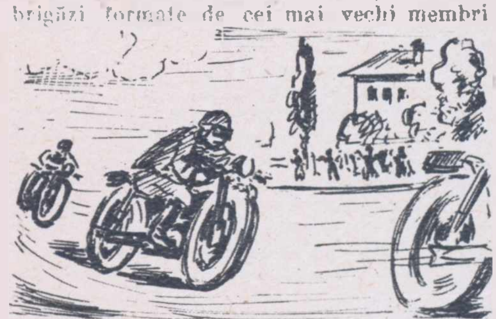
„Dacă într-o întreprindere, fabrică sau uzină, activitatea A.V.S.A.P. se duce în bune condiţii, acest fapt înseamnă pentru conducerea respectivă o uşurare în muncă, imprimarea unei discipline conştiente, ceea ce duce la îndeplinirea în mai bune condiţii chiar a planului valoric".

Ca membru al comitetului, tovarăşul Cezar Teodorescu a dovedit că nu-i este străină nici una din sarcinile asociaţiei. El a arătat, că înţelege să sprijine activitatea organizaţiei A.V.S.A.P. şi se străduieşte să-i creeze condiţii materiale necesare desfăşurării activităţii cercurilor. Mai mult, direcţia stimulează moral şi material pe instructori, antrenează şefii de secţie, pe tehnicieni şi ingineri la activitatea vie în cadrul asociaţiei.

S-a atras atenţia biroului tot în cadrul discuţiilor să se folosească experienţa bună cîştigată de unele raioane, cum ar fi aceea a raionului Bujoru, sau a comitetului oraşului Brăila şi s-o generalizeze şi la celelalte raioane.

Unii membri ai comitetului au tras la răspundere biroul pentru anumite lipsuri, cum ar fi aceea de a nu fi brevetat la timp tinerii care au urmat cu atita elan cercurile de paraşutism.

Alţi membri ai comitetului, tovarăşii Sava Gheorghiu, preşedintele raionului Bujoru şi Gheorghe Dăringă, preşedintele raionului Focşani, au arătat unele metode de muncă folosite pentru rezolvarea problemelor importante ale vieţii de asociaţie. În comunele Smulţi şi Văleni din raionul Bujoru, de exemplu, numărul membrilor organizaţiilor A.V.S.A.P. din gospodăriile respective au crescut numai într-o lună cu aproape 300 de membri, datorită muncii de lămurire dusă de la om la om, de către brigăzi formate de cei mai vechi membri

ai asociaţiei. Acest lucru s-a putut realiza datorită sprijinului efectiv dat de comitetul de partid, prin tovarăşul Manta Croitoru.

La „Iprofil" — Gugeşti s-a analizat, împreună cu conducerea administrativă, motivul pentru care unii tovarăşi nu activează încă în rîndurile asociaţiei. Ca urmare, datorită unei intense activităţi de agitaţie, numărul membrilor A.V.S.A.P. a crescut cu aproape 700. Folosind metode asemănătoare, la S.M.T. - Floreşti, toţi salariaţii staţiunii sînt încadraţi în rîndurile asociaţiei.

În încheiere, tovarăşul Panait Vasile, preşedintele comitetului regional Galaţi, a arătat că, dacă în anul acesta s-au obţinut rezultate mai bune, aceasta se datoreşte conducerii permanente de către partid şi faptului că, munca de asociaţie a fost condusă de un comitet activ care a sprijinit efectiv biroul regional în activitatea sa. De asemenea, acest lucru se datoreşte şi unui harnic activ voluntar care a depus mult suflet. Mai există însă şi lipsuri. Aceste lipsuri se datoresc chiar biroului care n-a exercitat întotdeauna un control eficace şi n-a tras la timp la răspundere pe unii activişti ai raioanelor, vinovaţi de lipsurile despre care s-a vorbit.

Comitetul a aprobat apoi planul de muncă al biroului, pe perioada lunilor ce urmează pînă la începerea noului an de învăţămînt.

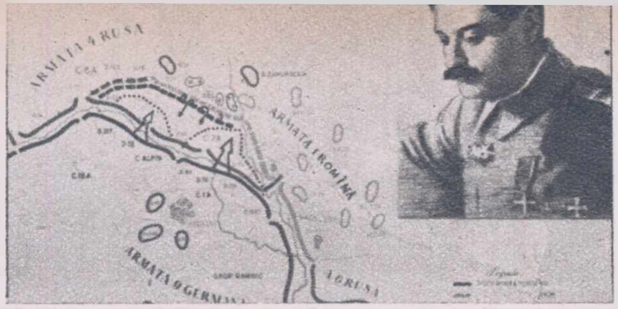
Faptul că planul de muncă — socotim noi — a fost aprobat după sumare discuţii, constituie o lipsă a comitetului. Un plan oricît de bun, poate fi serios îmbunătăţit dacă întregul colectiv de conducere regional l-ar fi analizat mai în detaliu, dacă fiecare ar fi venit cu propuneri şi sugestii rezultate din experienţa proprie în munca de asociaţie.

Şedinţa de comitet a fost rodnică. Totuşi s-ar fi obţinut şi mai bune rezultate dacă s-ar fi stăruit mai mult, în arătarea metodelor bune, dacă s-ar fi scos cu şi mai mult curaj la iveală lipsurile.

Odată cu începerea noului an de învăţămînt, discutarea planului de muncă 1957—1958 va trebui să facă obiectul unor discuţii mai complete din partea comitetului.

Bătălia de la Mărășești (D. Stoica-Muzeul Militar Central)

Situația frontului la Mărășești. În dreapta sus, generalul Eremia Grigorescu

Apărarea gării Mărășești de către trupele romîne

Mărășești – Oituz

de Ion CUPȘA

Cu 40 de ani, în urmă, pe cîmpia arsă de soare din fața satului Mărășești, și pe crestele împădurite din lungul rîurilor Oituz și Cașin într-o încleștare uriașă, forțele romîne, în strînsă cooperare cu forțele ruse aliate, au înfrînt armatele cotropitoare ale puterilor Centrale care încercau să pună stăpînire și pe ultima bucată de pămînt care mai rămăsese din teritoriul țării și să aservească poporul romîn.

Bătălia de la Mărășești — Oituz reprezintă un model de eroism, tenacitate, dîrzenie și conducere înțeleaptă. Ea se înscrie cu cinste în șirul lung al luptelor duse de poporul romîn, pentru înfrîngerea inamicului invadator.

Ultima grenadă a caporalului Mușat. (I. Dimitriu-Bîrlad-Muzeul Militar Central)

★

În august 1916, Romînia intrase în război, alături de puterile Antantei. Cercurile conducătoare de atunci ale Romîniei care urmăreau cîștigarea unor uriașe profituri din acest război, nu se îngrijiseră de organizarea și înzestrarea armatei. Dacă ne referim numai la armament, ne dăm seama de superioritatea covîrșitoare a inamicului, care dispunea de mitraliere în proporție de 20—30 la 1, față de forțele romîne. Artileria grea lipsea aproape cu desăvîrșire, de asemenea lipseau căștile, măștile împotriva gazelor, mijloacele de transmisiuni și alte materiale tehnice.

Pe de altă parte, Romînia intrase în război într-o perioadă cînd puterile centrale erau libere pe mișcările lor, putînd concentra pe acest front forțe considerabile, în timp ce puterile Antantei nu au acordat Romîniei un ajutor eficace și oportun.

Datorită acestor cauze, sub loviturile zdrobitoare ale unui inamic mult superior, forțele romîne au fost silite să se retragă spre est, mai bine de jumătate din teritoriul țării, fiind cotropit de inamic. Pe la sfîrșitul lunii noiembrie 1916, frînturile forțelor romîne învinse, se retrăgeau pe drumurile desfundate din estul Munteniei urmărite de aproape de inamic. Fără intervenția masivă a forțelor ruse, oprirea inamicului ar fi fost cu neputință.

La începutul lunii decembrie, două armate ruse au ocupat în grabă o poziție organizată pe aliniamentul Rîmnicul-Sărat, Viziru. La adăpostul frontului apărat de acestea, forțele romîne s-au regrupat în Moldova. Era necesară reorganizarea lor, reînzestrarea și instruirea potrivit metodelor rezultate din experiența primei campanii pierdute.

Reorganizarea forțelor romîne s-a făcut în condiții deosebit de grele. Teritoriul restrîns al Moldovei nu putea asigura în bune condiții hrănirea armatei și populației dublate datorită refugiaților care își părăsiseră căminele, fugind din fața invadatorului, combustibilul lipsea, transportul era dezorganizat, lipseau adăposturile, lipsea îmbrăcămintea, bîntuia cu furie tifosul exantematic. In condițiile unei ierni neobișnuit de aspre, cu geruri mari, care au durat peste trei luni, s-au făcut eforturi deosebite, pentru a pune ordine în haosul care domnea și a crea condițiile necesare reorganizării forțelor armate.

Cu materialele existente și cu cele primite de la aliați, în iarna și primăvara anului 1917 s-au organizat forțele Armatei a 1-a în spatele frontului, în timp ce trupele Armatei a 2-a, care rămăseseră tot timpul în prima linie de luptă, se reorganizau prin rotație în zona de operații.

În școlile care s-au organizat, trupele romîne au învățat să mînuiască noul armament, potrivit experienței adusă de pe frontul de vest, de membrii misiunii franceze și a celei rezultate din luptele duse pe frontul ruso-romîn. Noile mari unități romîne erau comparabile cu ale inamicului în ceea ce privește organizarea și înzestrarea, dar le depășeau hotărît, în ceea ce privește moralul ridicat al luptătorilor.

Soldatul nostru care lupta pentru apărarea teritoriului țării ce mai rămăsese necotropit, a dat dovadă de un elan și un eroism demn de admirat, reușind să învingă armata socotită cea mai puternică din lume la acea dată.

★

La începutul lunii iulie 1917 Armata 1-a romînă a fost deplasată din zona de reorganizare și introdusă în front pe Siretul inferior.

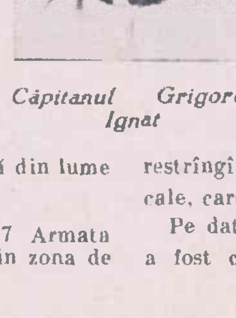
Comandamentul german pregătea o mare ofensivă în Moldova, care urmărea înfrîngerea Romîniei și deschiderea drumului spre grînarul din Ucraina și spre Odesa, cel mai mare port la Marea Neagră. In acest scop a organizat două lovituri puternice: una în lungul Siretului și alta în zona muntoasă din regiunea Oituzului. Prima din aceste lovituri, dată de Armata 9-a germană în sectorul Mărășești, a fost suportată inițial de Armata a 4-a rusă, în ajutorul căreia au venit prompt trupele Armatei 1-a romîne.

Cealaltă lovitură, dată de dreapta Armatei 1-a austro-ungare, a fost suportată și zdrobită de trupele romîne de la dreapta Armatei a 2-a.

Intre 24 iulie și 6 august, la sud de Mărășești, trupele ruse și cele romîne, depunînd eforturi extraordinare, au respins atacurile inamicului în luptele memorabile de la Străjescu, Doaga, Pătrășcani și Muncelul reușind să-i oprească ofensiva.

In aceste zile, cu prețul unor pierderi colosale inamicul a împins înapoi frontul romîno-rus doar pe o adîncime mai mică de 8 km, fără a reuși să rupă apărarea forțelor aliate.

Ziua de 6 august, a fost ziua decisivă a bătăliei de la Mărășești. In această zi, forțele Armatei a 9-a germane au fost îndreptate printr-o lovitură puternică asupra Diviziilor 10-a, 13-a și 9-a romîne. După eforturile extraordinare, cu prețul unor pierderi enorme, forțele germane au reușit să pătrundă pe tot frontul Diviziei 13, la joncțiunea acesteia cu Divizia 10 și să atingă marginea de sud a satului Mărășești, la dreapta Diviziei 9-a. Frontul romîn s-a clătinat un moment, dar prin intervenția promptă a rezervelor situația s-a redresat și inamicul a fost azvîrlit înapoi, departe de bazele de pe care pornise.

Căpitanul Grigore Ignat

Această înfrîngere a anihilat definitiv elanul ofensiv al inamicului. In zilele care au urmat, bătălia a căpătat un caracter de uzură, inamicul restrîngîndu-și ofensiva la mici atacuri locale, care nu au realizat nici un succes.

Pe data de 21 august, Armata 9-a germană a fost constrînsă să renunțe definitiv la

Ofițeri romîni, ruși și francezi pe frontu' de la Mărășești

ofensivă și să treacă la apărare pe aliniamentul atins.

Concomitent, trupele Armatei a 2-a romîne, printr-o rezistență înverșunată combinată cu numeroase contraatacuri, au zdrobit ofensiva pe care inamicul o ducea în lungul rîurilor Oituz și Cașin. Suferind și aici pierderi mari, trupele germane și cele austriece au obținut doar succese tactice neînsemnate.

★

Bătălia de la Mărășești-Oituz a durat 29 de zile, din care 16 cu lupte intense.

Ofensiva forțelor inamice a fost zdrobită, trupele romîne și cele ruse provocînd inamicului pierderi de peste 47.000 oameni. Cu aceste mari sacrificii inamicul a reușit să realizeze numai o pătrundere adîncă de aproximativ 8 km pe o lărgime de 35 km.

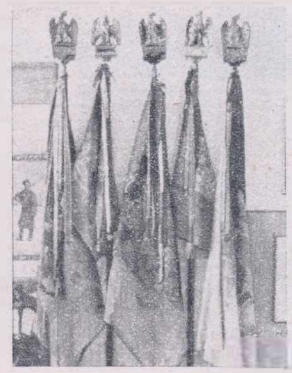
Armatele 1-a și a 2-a romîne și Armata 4-a rusă au obținut o incontestabilă victorie. Intențiile inamicului de a cotropi Moldova și a-și deschide drum spre Ucraina, nu s-au realizat.

Cauzele victoriei de la Mărășești-Oituz trebuie căutate în primul rînd în vrednicia și eroismul cu care au luptat soldații romîni; în cooperarea strînsă dintre forțele romîne și cele ruse; în ajutorul dat de misiunea franceză; în conducerea superioară exercitată de comandamentul forțelor romîne și ruse, în cap cu generalul Eremia Grigorescu.

Soldatul romîn convins că luptă pentru o cauză dreaptă, apărarea teritoriului amenințat al patriei sale, și sperind — așa după cum i se făgăduise — că va căpăta pămînt și drepturi democratice, a depus eforturi neasemuit de mari, a dat dovadă de o tenacitate și o rezistență neobișnuită.

Chiar inamicul a fost impresionat de rezistența dîrză și numărul mare de contraatacuri date de unitățile și subunitățile noastre pentru înfrîngerea ofensivei sale. Generalul Von Morgen, în darea de seamă asupra bătăliei, scria: *„Rezistența romînilor a fost neobișnuit de îndîrjită și s-a exprimat prin 61 de contraatacuri în timpul celor 16 zile de luptă"*. Bătălia de la Mărășești-Oituz este străbătută de o serie nesfîrșită de acte de eroism individual și colectiv. Atacurile regimentului 32 Mircea vor rămîne întotdeauna în amintirea poporului nostru, ca acte de hotărîre și curaj, de sacrificiu și eroism. Datorită căldurilor insuportabile, luptătorii acestui regiment și-au aruncat bluzele și căștile de metal; numai în cămăși, cu arma în mîini, ei s-au repezit asupra inamicului cotropitor, angajînd luptă corp la corp. Cu sacrificii mari, regimentul 32 Mircea a reușit să oprească atacul unei întregi divizii germane.

Vitejii luptători ai regimentului 3 vînători, în luptele de la Doaga după ce au rărit rîndurile inamicului printr-un foc ucigător de mitraliere și puști mitraliere, s-au aruncat la un contraatac vijelios, împotriva unui inamic de multe ori superior, reușind să-l oprească și să-l azvîrle înapoi.

Drapelele regimentelor care au luptat la Mărășești. (Muzeul Militar Central)

In ziua de 6 august, compania de mitraliere a căpitanului Ignat, la est de păduricea Răzoare, luînd o poziție circulară, fiind încercuită strîns de inamic a luptat eroic pentru a da timp rezervelor să intervină. Cînd contraatacurile trupelor care veneau din urmă au ajuns în raionul acestei companii, au găsit-o înconjurată de cadavre inamice, dar toți luptătorii companiei căzuseră, în frunte cu comandantul, pe piesele înfierbintate.

In luptele de la Muncelul, sublocotenentul de rezervă Ecaterina Teodoroiu a murit eroic în fruntea plutonului său, aducînd contribuția de sînge a femeilor romîne în această bătălie.

Caporalul Mușat, din Brigada de grăniceri, deși pierduse un braț în luptele anterioare, a cerut să fie trimis pe front și a murit ca un erou, în sectorul Oituz, aruncînd grenade în inamicul care se apropia de tranșee, cu singura mînă ce îi mai rămăsese.

Și o fetiță de 12 ani — Mariuca din Pădureni—a plătit cu viața aportul pe care l-a adus la această victorie, servind drept observator și telefonist în același timp. Ea a fost răpusă de loviturile inamice.

Victoria de la Mărășești-Oituz se datorește în largă măsură ajutorului neprețuit al aliaților ruși. In adevăr, la adăpostul frontului apărat de forțele ruse s-au reorganizat unitățile noastre, după înfrîngerile suferite în anul 1916; primul șoc la Mărășești a fost suportat de forțele ruse, care prin rezistența lor au dat timp trupelor romîne să intervină; forțele ruse au cooperat strîns cu cele romîne, în tot cursul bătăliei, pierzînd aproximativ 26.000 de oameni. Comandantul Armatei 1-a, într-un ordin de zi scria: *„Iar voi scumpi tovarăși ai Corpurilor 7 și 8 ruse, ați dat dovadă deplină că numai cu sîngele vostru vărsat alături de noi, nelăsînd pe vrăjmaș să treacă peste trupul țării noastre, a-ți stăvilit barbarul"*.

Un element de seamă în obținerea victoriei, a fost fără îndoială superioritatea conducerii forțelor romîne și ruse.

In timp ce comandamentul Armatei a 9-a germane a comis succesiv o serie de greșeli, pe toată durata bătăliei, forțele aliate au fost conduse cu pricepere și hotărîre. Generalul Grigorescu avea o largă experiență cîștigată în luptele anterioare; el era energic, muncitor, perseverent și priceput. Soldații și ofițerii aveau încredere în el. Luînd comanda Armatei 1-a într-o situație grea, cînd frontul de apărare romîno-rus nu se închegase complet, el a reușit prin măsurile juste pe care le-a luat să opună inamicului un front constituit, front care în final a zdrobit ofensiva acestuia, arătînd că: *„Pe-aici, nu se trece"*.

Bătălia de la Mărășești-Oituz va rămîne întotdeauna în amintirea poporului romîn ca un model de vitejie, hotărîre și curaj, ca exemplu de sacrificiu și eroism.

într-o seară de august

Moș Ion îi cît un brad și-i sfătos nevoie mare,
Ani vreo șaizeci și ceva poartă țanțoș în spinare.
Intr-o seară stam pe prispa-i, august era pe începute,
Și sporovăiam cu moșul despre vrute și nevrute.
A tăcut apoi un timp, cît să facă o țigară
Și luîndu-mă de umăr începu cu vorbă rară:
— Hai să-ți spun o întîmplare, mi-a venit în minte-acum.
Era tot așa, în august, dar în țară foc și scrum.
Neamțul ne lovea amarnic și din față și din coaste
Iar pe vale, la Siret, tăbărîse multă oaste.
In cei patruzeci de ani, știu, s-au scris multe povești
De cum s-au luptat romînii la Oituz și Mărășești.
Dar să-ți spun și eu nepoate un cuvînt adevărat.
Iacă parcă-l văd aevea, îți vorbesc despre Mușat.
Omul, își pierduse stînga într-o luptă cu un neamț
De eram să calc pe dînsa cînd a fost să sar din șanț.
Ce flăcău era căprarul, zdravăn ca un pisc de munte.
N-ai să crezi. Doar cu o mînă îți pocnea vrăjmașu-n frunte
Cu grenada, de-l snopea
Strașnic om, mai rar așa.
De-a văzut că nu-i de șagă, a-nceput neamțul cu tunul
De credem că-n șanțul nostru vii n-o să rămînem unul.
Și-ntr-o bună dimineață, pe la răsărit de soare,
Au pornit atacu-n valuri, toți cu căști strălucitoare.
Noi eram puțini. Nu-i vorbă, împușcam pe întrecute
Insă nu-i puteam răzbi, cădeau zeci și veneau sute.
Ne cam luasem noi nădejdea și simțeam fiori de moarte
Cînd, deodată, în focul luptei, văd pe șanț mai la o parte
Trei moscali cu-o mitralieră. O așează binișor
Și încep, mai mare dragul, a-mproșca la plumbi de zor.
Bună treabă, zic în mine, asta da ajutorare
Au venit moscalii frate cînd eram mai la strîmtoare
Aruncînd ochii spre dreapta, mai încolo spre zăvoi,
Zăresc gloata bavareză că o tunde înapoi
După dînsa din tranșee, ies și ruși, ies și romîni.
Le sclipeau în miezul zilei baionetele în mîini,
Dau să sar și eu-nainte, salt voinic de dorobanț,
Dar simții un glonț în coastă și mă prăvăli în șanț.
Insă mi-a fost scris pesemne ca să am de zile parte
M-am trezit pe o brancardă. Frontul s-auzea departe...
Iac-așa, sfîrși bătrînul răsucind iar o țigară.
Asta vrut-am măi nepoate ca să-ți spun în astă seară.

★

Liniștea se revărsase ca o apă peste sat
Am rămas pe prispă singur, sub văzduhul înstelat
Țîrîia în vale un greier. Mirosea a fîn cosit
Luna, virgulă de aur, se ivea la răsărit.

Dem. COSTINESCU

gornistul Vişan

de General de Armată în rezervă C. Vasiliu RĂŞCANU

Au trecut ani după ani şi iată că s-au împlinit patru decenii de la ceea ce a fost „marea bătălie de la Mărăşeşti".

Răscolind cenuşa trecutului, vedem că acolo a fost leagănul unui şir de evenimente mari. Mărăşeşti, Doaga, Răzoare, Rateşul lui Haret etc., au intrat în istorie şi trezesc în noi amintiri ce nu se pot şterge.

Datoria faţă de popor mă obligă, ca martor al acestei încleştări, să reînviez unele din faptele fiilor neamului nostru, fapte ce reprezintă o înaltă pildă de forţă morală şi patriotism.

Cei care au luat parte la măreaţa epopee de la Mărăşeşti, ştiu că eroii au fost, de fapt, nişte oameni simpli, cu virtuţiile şi slăbiciunile lor, oameni a căror gînduri şi afecţiuni rămăseseră la ocupaţia lor şi la locul unde au crescut. În momentele supreme însă, cînd moartea era aproape, ei, ascultînd glasul datoriei, cu o voinţă de fier şi mintea lucidă, au stat tari în picioare, înfruntînd pericolul ca şi stejarul care desfide furtuna.

★

În acele zile, comandam batalionul II din Regimentul 3 Vînători, din Divizia a 5-a romînă. O mare parte din bravii vînători erau muncitori de la sondele şi fabricile din zona petroliferă Ploeşti.

De trei zile, nemţii atacau cu înverşunare între Siret şi Mărăşeşti, dar toate atacurile lor se sfărîmau de dîrzenia ostaşilor Diviziei a 5-a. Un nou atac, cu trupe proaspete, la 27 iulie 1917, întîmpina aceeaşi rezistenţă.

Pentru ziua de 28 iulie, Divizia a hotărît să dea un contraatac general asupra inamicului şi să reocupe vechea linie de rezistenţă de pe valea Şuşiţei. Regimentul 3 Vînători trebuia să atace satul Doaga, cu batalionul I în linia întîia şi cu batalionul II în linia doua, eşalonat la dreapta.

Din cauza unui puternic bombardament nemţesc, prevestitor al unui nou atac inamic, contraatacul Diviziei a 5-a nu s-a putut dezlănţui decît către orele 16.00.

Atacul batalionului I progresa încet, în faţa satului Doaga. Focul artileriei şi al mitralierelor duşmane din sat, îi provoacă pierderi grele şi, în cele din urmă, îl opreşte.

Nemţii profită de acest fapt şi, sub protecţia unui violent foc de artilerie grea, de cîmp şi de mitraliere, abătut asupra ambelor batalioane, dezlănţuiesc un atac asupra dreptei batalionului I. Situaţia acestui batalion devenise critică.

Legătura telefonică cu regimentul şi batalionul I se rupsese. Agenţii trimişi s-o restabilească n-au reuşit să-şi îndeplinească misiunea. În faţa situaţiei create, m-am hotărît să vin în ajutorul batalionului I, contraatacînd cu companiile 6 şi 7 inamicul ce ameninţa flancul său drept. Ordinele de contraatac au ajuns cu mare greutate la cele două companii.

★

Ora contraatacului — 17,30 — sosise. Focul ucigător al duşmanului ţintuise însă în şanţuri oamenii celor două companii. Doi agenţi trimişi la companii, cad grav răniţi, înainte de a ajunge la punctele de comandă.

Momentul era deosebit de critic şi mă frămîntam să găsesc repede o soluţie pentru a reuşi să împing cele două companii la contraatac.

Lîngă mine aveam pe caporalul gornist Vişan Ştefan, agent de legătură. Înţelegîndu-mi frămîntarea, fără să spună un cuvînt, el se ridică în picioare deasupra adăpostului punctului de comandă şi, întors spre cele două companii, începu să sune „atacul". Salve de artilerie şi rafale de mitraliere vrăjmaşe se dezlănţuiesc asupra locului pe care se afla gornistul.

Deşi primeşte ordin să se culce, el continuă să sune din goarnă cu faţa către cele două companii.

— M-au înţeles!... Vor porni atacul!... mi se adresă el cu faţa radiind de mulţumirea datoriei împlinite. Dar, în acelaşi timp, cade ciuruit de gloanţele mitralierelor nemţeşti, cu mîna încleştată pe goarnă şi ochii fixaţi în direcţia celor două companii.

Ambele companii şi întreg personalul punctului de comandă batalionar ţîşniră din adăposturi. Pe cîmpul de luptă prin focul ucigător al nemţilor, o masă de oameni se năpustea asupra inamicului ce ameninţa batalionul I, hotărîtă să dărîme totul, să distrugă duşmanul cotropitor.

Puternic sprijiniţi de focul năprasnic al artileriei ruse şi romîne, vitejii vînători, după ce opresc valurile atacului inamic, le resping mult înapoi. Colţul de sud-vest al satului Doaga intră acum în stăpînirea noastră.

Surprinşi de puternica lovitură primită şi cu pierderi grele, nemţii n-au mai încercat, în următoarele trei zile, să facă vreo mişcare spre poziţiile romîneşti. Începuseră să înţeleagă că, pe acolo, orice nouă încercare de atac va fi zdrobită de rezistenţa îndîrjită a romînilor, că pe acolo nu vor trece.

★

Se vor întreba poate unii, care a fost imboldul ce a împins pe caporalul Vişan să se ridice în picioare şi, sub focul inamic, să sune atacul, pentru ca ambele companii să se ridice ca un singur om, iar el să cadă ciuruit de gloanţe? Acel imbold a fost iubirea de patrie.

Calea trasată de caporalul gornist Vişan a fost glorioasă, dar şi plină de mari jertfe. La apelul făcut în timpul nopţii de 28/29 iulie, din întreg efectivul batalionului n-a răspuns decît un grup de 50 oameni cu un singur ofiţer. Ceilalţi, 4 ofiţeri şi 70 soldaţi căzuseră eroic în iureşul atacului; 5 ofiţeri împreună cu comandantul batalionului şi 85 soldaţi erau răniţi şi înşiraţi prin corturile ambulanţei divizionare de la Cosmeştii din Deal.

Fapte ca ale caporalului gornist Vişan Ştefan au mai fost săvîrşite şi de alţi eroi ai Regimentului 3 Vînatori, eroi care nu s-au sacrificat pentru apărarea intereselor lor personale, ci pentru apărarea pămîntului strămoşesc, pe care ei însă nu erau stăpîni. Mîndri de sacrificiu lor, au plecat pe drumul nemuririi. Ei au înscris pagini de glorie în istoria patriei.

★

Am în faţă reproducerea unui articol intitulat „Din Romînia", scris de un publicist rus şi publicat în ziarul „Jujnii Krai" din 7 septembrie 1917. Din el extragem ca mărturie a vitejiei poporului romîn, următoarele:

„Armata romînească s-a renăscut, ca şi Foenixul din cenuşa sa.

Astăzi armata romînească este cu desăvîrşire capabilă să ducă războiul, admirabil disciplinată, neavînd lipsuri nici în muniţii, nici în tunuri, nici în aprovizionare. Toate defectele, ce a putut avea, au dispărut cu desăvîrşire. Artileria este la înălţime; infanteria întreagă merită orice laudă. Romînii sînt bravi şi se luptă ca leii. Azi, cînd germanii ameninţă să ocupe şi treimea de teritoriu, ce a rămas Romînilor, ei mor în mod fanatic, dar ţin în loc pe vrăşmaş.

Mor, dar nu se dau. Se luptă pentru orice bucăţică din pămîntul lor, aşa de sălbatic, ca şi lupoaica, cînd e să i se răpească ultimul pui.

Acum începe lupta eroică a Romîniei pentru existenţa sa. Lupta pe viaţă şi moarte. Şi Romînia, după luptele din iulie şi august, poate fi înnumărată în grupul ţărilor, ce au suferit, stropite cu sînge şi lacrimi: Belgia, Serbia şi Muntenegru.

Am văzut pe răniţii romîni umplînd spitalele romîneşti, care cu ochii strălucitori, cu figura aprinsă de entuziasm, îmi spuneau: „Ah, de m-aş înzdrăveni mai curînd, să mă întorc la luptă!... N-avem decît un gînd: Să luptăm şi să murim. Orice viaţă s-o dăm, dar s-o dăm scump. Ce chin pe un rănit să stea în spital, fără să facă nimic, tocmai cînd patria ne cheamă, cînd ea are trebuinţă de ajutorul nostru..."

Am văzut locuitori, care în vremea asta au părăsit Romînia. Numai că nu te trag la pămînt şi te întreabă, rugîndu-te cu o tainică nădejde şi privindu-te în ochi:

„Spune, or să se mai retragă ori nu?"

Dar ce să le răspunzi, ca să-i linişteşti?...

Armata ca un singur om a răspuns: „Ne vom lăsa aici oasele, dar nemţii nu mai vor putea înainta..."

Romînii sînt hotărîţi, orice ar fi, să-şi apere bucata de pămînt ce le-a mai rămas.

Mă închin pînă la pămînt, o Romînie, pentru patimile tale, pentru soarta ta eroică."

★

Evocarea acestor fapte de luptă, purtate alături de armata rusă să umple de mîndrie pe urmaşii celor ce s-au bătut la Mărăşeşti şi care astăzi şi-au făurit o viaţă nouă în Republica Populară Romînă.

Întărind şi mai puternic sentimentele de prietenie faţă de poporul şi armata sovietică, vom putea păstra şi apăra cuceririle obţinute tot cu sprijinul lor.

STRÎNGÎND AURUL HOLDELOR

de Maria MĂNESCU
foto: Mircea LASTNIC

A rodit pămîntul în acest an, cum de mult nu s-a mai aflat. Se înalţă pe cîmp grămezile de snopi de nu se mai vede omul din ele, iar în preajma ariilor şurele de paie sînt mai înalte decît casa.

Batozele duduie fără încetare, ziua şi noaptea. Saci după saci se umplu cu bob greu, auriu.

Femeile şi-au pus pe cap basmale colorate, iar bărbaţii şi-au dat pălăriile pe ceafă, aşa cum fac oamenii cînd au o bucurie mare.

Strîngerea recoltei este o sărbătoare la care oamenii aduc laudă muncii şi închină imn pămîntului care i-a răsplătit din plin.

„Nici un spic de grîu pierdut! Nici un bob risipit!" — nu mai sînt lozinci. Ele au devenit fapte ce traduc în viaţă hotărîrile partidului şi guvernului care au chemat întreg poporul la bătălia pentru strîngerea la timp şi în bune condiţii a recoltei.

Considerînd acest lucru o datorie patriotică, membrii organizaţiei noastre, organele şi organizaţiile A.V.S.A.P. s-au alăturat din primele momente în rîndurile acestei bătălii.

★

Părăsim şoseaua asfaltată care duce spre Urziceni şi facem la stînga, pe un drum de ţară, spre comuna Belciugatele din raionul Braneşti.

Soarele dogoreşte puternic. Satul e gol. Nici copiii nu se mai joacă în colbul uliţelor, pentru că acum toată viaţa satului s-a mutat pe arie.

Aria se află la cîţiva kilometri de comună. Am ajuns acolo.

Mai sînt cîteva minute şi motorul va fi pus în plin, iar toba batozei va începe să înghită lacomă, snopii grei de boabe.

Ne atrage atenţia o femeie, cu broboadă neagră pe cap şi cu o rochie cenuşie, moborîtă. Are atîta sfioşenie în toată înfăţişarea... De aproape, nu mai pare atît de vîrstnică. Doar că pe obraz, pe frunte, în jurul ochilor, grijile, necazurile, întîmplările de tot felul au lăsat urme.

Aflăm că e cea dintîi care-şi va lua rîndul la batoză.

— De ce? — am întrebat.

Răspunsul a venit greu, pentru că nici unul din tinerii zgomotoşi care o înconjurau nu s-a grăbit să dea glas gîndurilor.

Maria Soare e singură... de mulţi ani de zile. Bărbatul ei a plecat pe front şi nu s-a mai întors. Şi tot singură şi-a crescut feciorul, care mîine poimîine va îmbrăca haina de ostaş.

Ce s-au gîndit tinerii membri A.V.S.A.P. din comună? „Fecior-su Niculae lucrează la G.A.S. Are şi el acum de lucru cu treieratul grîului gospodăriei. Pe bătrînă cine s-o ajute? D-apoi cum cine, au răspuns tot ei, dacă nu noi?"

Şi „ceata" s-a format repede: Gheorghe Manta, Ştefan Barbu, Zoia Voinescu, Elena Anton, Ion Ioniţă, Maria Simion, Maria Barbu, Dumitru Anghel, Valerica Alexandru, Tudor Ţimboi, Tudor Mihai şi bine-nţeles, vicepreşedintele organizaţiei din comună, Anghel Constantin — Titi, cum îi spun băieţii.

Soarele dogoreşte ca jeraticul. Batoza duduie. Prin sită ţîşnesc cu nemiluita boabele.

Maria Soare priveşte cînd la băieţii zdraveni cu feţele arse de soare, cînd la boabele aurii care s-au adunat în saci.

Şi, ca şi pe Neculai al ei, îl ia sfioasă de gît pe Tudor Mihai:

— Să trăiţi, maică! Mare ajutor îmi dădurăţi.

★

Pe malul Argeşului care-şi trimite apele tulburi şi leneşe la vale, se întinde aria nr. 2 a comunei Mihăileşti, arie electrificată, pe care batoza nu mai încetează lucrul nici noaptea.

Sînt zile cînd se bat aproape 20.000 kg de boabe, încît delegatul de batoză, învăţătorul Stelian Bădulescu, nu mai pridideşte cu alcătuirea „cetelor".

Dintr-o baracă de lemn, ni se pare că auzim un ţîrîit de ... telefon.

Urechea nu ne-a înşelat. Vorbeşte un tînăr cu glas subţire, dar cu vorbă hotărîtă:

— Alo! Sfatul raional? Cu tovarăşul preşedinte!... Tovarăşul preşedinte? Aici aria comunei Mihăileşti. Cercul de telefonişti-centralişti A.V.S.A.P. raportează că a instalat un post telefonic care va deservi aria pe tot timpul treierişului! Da!... Da!... Vă mulţumim!...

Tînărul Vlad Radu, îndrumător cultural al librăriei din comuna Mihăileşti şi absolvent al cercului de telefonişti-centralişti a rămas toată ziua de serviciu la postul telefonic.

Spre seară, de-a lungul cablului, a zburat un apel către Sfatul popular raional.

„E mare aglomeraţie la maşina de treier. Trimiteţi urgent căruţe pentru încărcarea şi trimiterea la bază a grîului cuvenit statului din contractări".

Şi tot astfel, în zilele următoare — cînd de serviciu la telefonul de la arie au fost tinerii Gîjilă Nicolae, Vîrban Gheorghe, Sotir Ştefan, Barbu Dumitru sau Ciovică Ion — a putut veni, de urgenţă, la arie, medicul dispensarului pentru că mecanicul suferise un accident la mînă, iar S.M.T.-ul din Goruneni a putut trimite curele pentru sita mare şi pentru cupe, în locul celor care se rupseseră.

Acestea toate s-au putut rezolva mai uşor fiindcă tinerii, pregătiţi în cadrul asociaţiei, au înţeles să-şi pună cunoştinţele căpătate în slujba poporului.

Urmînd acest exemplu, în scurt timp, membrii cercurilor de telefonişti-centralişti din comunele Epureşti şi Bulbucata, tot din raionul Domneşti, au instalat şi ei posturi de telefon pe arie.

★

Motocicletele zboară ca gîndul pe şoseaua asfaltată. De la un loc, ne abatem pe un drum lateral care ne duce spre comuna Frăteşti.

Satul se află pe un loc ceva mai înalt, iar la marginea lui se întinde aria, astfel încît, cum vii într-acolo, de departe poţi privi la bogăţia de aur pe care a dăruit-o în acest an, pămîntul.

Apariţia motocicliştilor, cu banderole roşii la mînă, pe care stă scris A.V.S.A.P., dă naştere la întrebări şi mirări printre oameni.

Din primele trei motociclete coboară tovarăşii Gheorghe Popescu, Paul Mogîldea şi Petre Gîscă, absolvenţi ai cercurilor moto din oraşul Giurgiu, iar din cea de-a patra, tovarăşul Florescu Dumitru, preşedintele comitetului A.V.S.A.P. al raionului Giurgiu.

— Bine-aţi venit la noi, tovarăşi, le urează, cu faţa numai zîmbet, mecanicul Stoenescu Gheorghe, de la S.M.T. Băneasa şi şeful brigăzii din comuna Frăteşti.

... Dacă avem nevoie de ceva ajutor? D-apăi cum să n-avem. Ieri, de pildă, ne trebuiau cîteva şuruburi de curea. S.M.T.-ul nostru deserveşte şase brigăzi. Pînă să ajungă atelierul mobil şi la noi, a stat maşina în loc două ore. E puţin lucru? Nu-i puţin... Cînd zîmbeşte, Gheorghe Stoenescu dezveleşte dinţii mari, drepţi, iar ochii i se fac mici de tot.

— Şi tot aşa, ba se rupe un arc, sau se întîmplă altă pană. Dacă vreţi, băieţi, să ne ajutaţi, eu zic c-ar trebui să stea cîte unul dintre voi cu motocicleta la S.M.T.-ul nostru, la Băneasa şi cînd se telefonează că e nevoie de ceva, iute întinde-o... la drum. Asta da, ajutor!

Tovarăşul Florescu s-a uitat roată, la băieţi.

— Se prinde vreunul?

— Eu, a răspuns de grabă Gheorghe Popescu.

— Atunci, de mîine, la Băneasa, la S.M.T.

Motocicleta ne purta ca vîntul pe şosea. Încheiam raidul nostru cu părerea de rău că nu putem merge mai departe de-a lungul şi de-a latul ţării, ca să vedem cum tinerii membrii A.V.S.A.P. se alătură cu toată inima marii bătălii a strîngerii aurului de pe ogoare.

ARMAMENTUL CU REACȚIE modern

de inginer contraamiral
M. SIȘKIN

În planurile agresive pe care le elaborează cercurile militare din statele imperialiste, un loc important este rezervat proiectilelor dirijate. După părerea specialiștilor militari americani, astfel de proiectile pot fi folosite la rezolvarea diferitelor misiuni de luptă pe uscat și pe mare, pot fi folosite ca purtătoare ale încărcăturilor atomice. De aceea, în țările capitaliste se acordă o mare atenție construirii proiectilelor dirijate.

Ce sînt proiectilele moderne cu reacție dirijată? Cu toată varietatea tipurilor, fiecare dintre acestea constituie un complex de agregate, diferite aparate și mecanisme, incluzînd rezervoare de combustibil, un compartiment cu substanță explozivă, focosul și alte piese, toate incluse într-un singur înveliș — corpul proiectilului. Proiectilele se deosebesc după caracteristicile lor tactice, după construcția și schema aerodinamică, sistemele de conducere, procedeele de dirijare, tipul purtătorului și o serie de alte calități.

După locul unde este situată instalația de lansare și după caracterul țintelor, pentru distrugerea cărora sînt destinate proiectilele, toate tipurile de proiectile străine cunoscute pînă în prezent pot fi împărțite în patru categorii: „pămînt — pămînt", „pămînt — aer", „aer — pămînt" și „aer — aer").

În funcție de *sistemul de dirijare* se disting proiectile autonomodirijate, teledirijate, proiectile autodirijate care se îndreaptă singure spre țintă și, în sfîrșit, proiectile combinate, pe baza unora din sistemele enumerate mai sus. *Sistemul autonom* se realizează cu ajutorul unui dispozitiv special — autopilotul, care menține traiectoria zborului spre țintă și înălțimea imprimată dinainte proiectilului. Alte funcții, spre exemplu, dirijarea spre țintă, acest sistem nu le poate îndeplini.

La *teledirijare*, aparatele de precizie permit să se exercite o influență directă asupra zborului proiectilului pe întregul parcurs al traiectoriei. Dar, totodată este necesar ca în fiecare moment dat să se cunoască poziția țintei și a proiectilului. În felul acesta, îndreptarea spre țintă poate fi înfăptuită numai în limitele vizibilității directe (fie direct de pe navă sau de pe litoral, fie de pe avionul însoțitor).

Proiectilul *autodirijat* după cum ne-o arată însăși denumirea, „găsește" singur ținta, fără intervenția omului. Mecanisme automate instalate pe bordul lui recepționează energia calorică sau electromagnetică răspîndită de la obiectul atacului, o transformă și, trimițînd semnalele corespunzătoare la organele de dirijare, realizează apropierea de obiect (sursa energiei emanate).

Fiecare din sistemele menționate au calități și lipsuri. Astfel, sistemul autonom are o construcție relativ simplă, însă el poate să asigure o precizie de tragere suficient de mare numai la distanțe mici, în special în ținte de dimensiuni mici, reduse. La distanțe mari precizia tragerii descrește simțitor.

Sistemul de teledirijare poate să asigure cea mai mare precizie de lovire a obiectivului. Însă proiectilele utilate cu acest sistem, după cum s-a menționat, pot fi folosite numai în limitele vizibilității directe. Afară de aceasta, acest sistem mai are o lipsă esențială: necesitatea de a se urmări proiectilul din momentul lansării lui și pînă la întîlnirea lui cu ținta îngrădește mult manevra purtătorului lui (nava, avionul).

Sistemul de autodirijare este puțin efectiv în primele minute după startul proiectilului și numai atunci cînd acesta pătrunde în raionul unde este situată ținta (cu o rază de cîțiva kilometri) precizia funcționării acestui sistem sporește simțitor. Acest lucru se explică prin faptul că energia emanată, răspîndită de nava-țintă sau de alt obiectiv, scade repede în raport cu creșterea distanței.

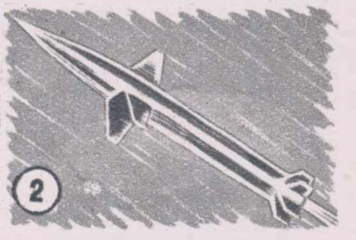
Luînd în considerație avantajele și lipsurile diferitelor sisteme de dirijare, constructorii au început să folosească cele mai convenabile combinații între ele. Astfel de sisteme combinate, cu o structură destul de complicată, au căpătat o largă răspîndire.

Alegerea în mod concret a combinației de sisteme de dirijare este determinată de condițiile întrebuințării unui oarecare tip de armament cu reacție. Astfel, pe proiectilele destinate a fi trase de pe nave și instalații de coastă asupra țintelor maritime, la distanțe pînă la 250—300 km, americanii, de pildă, folosesc o combinație a sistemului de conducere autonomă și a sistemului de autodirijare. După lansare, proiectilul, sub acțiunea primului dintre aceste sisteme, atinge raionul în care se află ținta. Atunci intră în funcțiune cel de-al doilea sistem, care cu ajutorul unui „cap" de autodirijare special, îl duce la destinație.

Pe proiectilele dirijate moderne se instalează motoare cu reacție. Cu toată varietatea mare a tipurilor acestor motoare, ele pot fi împărțite în două categorii principale — autonome și neautonome. Funcționarea primelor nu depinde de existența de oxigen atmosferic în spațiul înconjurător. Astfel de motoare sînt, spre exemplu, motoarele cu reacție pe bază de combustibil lichid, a căror lipsă principală o constituie consumul mare de combustibil. Ele sînt folosite în special la rachetele cu mare rază de zbor. Dimpotrivă, funcționarea motorului neautonom depinde în întregime de cantitatea de oxigen din mediul înconjurător. De aceea, în straturile rarefiate ale atmosferei acest motor funcționează cu greu. Din această categorie fac parte toate tipurile de motoare cu reacție cu aer, care sînt folosite tot mai des pe avioanele-proiectile. Motoarele acționate pe bază de pulbere sînt folosite mai ales ca acceleratoare de start.

Cercurile maritime militare din S.U.A. și din alte țări apreciază proiectilele dirijate ca cel mai efectiv mijloc de luptă care în viitorul apropiat trebuie să devină arma principală a flotei. Acest lucru ni-l dovedesc, spre exemplu, o serie de articole apărute în revista maritimă militară „United States naval institut prosidings". Astfel, în cel de-al doilea număr din anul trecut al acestei reviste, în articolul semnat de adjunctul pentru aviație al Ministerului Forțelor Maritime Militare ale S.U.A., D. Smith, „Sistemul bazelor maritime militare mobile în războiul atomic", se spune că rolul forței de șoc în atac îl vor avea submarinele — purtătoare ale armei noi.

1. *Proiectilul „Regulus" din categoria „pămînt-pămînt"*

2. *Proiectilul „Petrel" din categoria „aer-pămînt"*

3 *Proiectilul „Terrier" din categoria „pămînt-aer"*

În prezent, la comanda flotei S.U.A. au fost construite sau se găsesc în stadiul de proiectare cîteva tipuri de proiectile dirijate, cu diferite destinații. Unele din acestea au intrat în zestrea forțelor armate. Dintre acestea din urmă face parte *proiectilul „Regulus"* (din categoria „pămînt-pămînt"), căruia presa străină i-a făcut o mare reclamă. Proiectilul este destinat tragerilor de pe nave și submarine asupra țintelor maritime și de pe coastă, la distanțe pînă la 800 km. Lungimea lui totală este de 9,6 m, viteza de zbor — inferioară celei a sunetului, anvergura aripilor — aproximativ 4,6 m, motorul turboreactiv, greutatea totală — 6,500 kg (cu o încărcătură de luptă de 1.300 kg). Lansarea se efectuează pe un dispozitiv de lansare special cu un unghi de înălțare de 30 grade. Proiectilul este fabricat în cîteva variante, fiecare dintre acestea fiind experimentată de submarinele și navele flotei S.U.A. Judecînd după materialele publicate, este mai mult ca probabil că el este utilat cu un sistem de teledirijare și va fi îndreptat spre țintă de pe un avion de însoțire special.

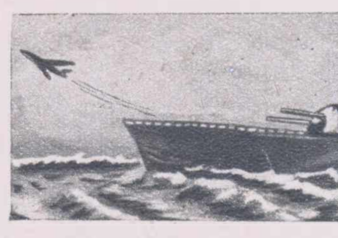
În S.U.A., s-a adoptat pentru înzestrarea armatei un *proiectil cu reacție „Terrier"* (categoria „pămînt-aer") lansat de pe nave și instalații de litoral asupra avioanelor și aparatelor fără piloți. Înălțimea maximală de lansare — pînă la 20 km, viteza de zbor — 600-700 m/sec, greutatea totală — 1500 kg, lungimea aproximativ 4,5 m (la un diametru de aproximativ 0,3 m). Proiectilul este îndreptat spre țintă cu ajutorul unui sistem combinat — teledirijarea prin radio și autodirijarea în sectorul final al traiectoriei.

Proiectilul „Petrel" (categoria „aer-pămînt") are o bătaie pînă la 36 km. Pe el este instalat un motor cu reacție — aerian, care permite dezvoltarea unei viteze apropiate de cea a sunetului. Destinația acestei arme este de a da lovituri de pe avioane și helicoptere asupra avioanelor și submarinelor. Se presupune că proiectilul are un sistem combinat, de teledirijare și autodirijare.

În proiectarea noilor tipuri de proiectile, atenția specialiștilor străini se îndreaptă asupra rezolvării problemelor sporirii considerabile a vitezei de zbor, și a ridicării plafonului. Desigur, cercurile militare din statele imperialiste nu pot să nu ia în considerație faptul că această armă are două tăișuri, și de aceea ele desfășoară o intensă muncă pentru a găsi mijloace de luptă împotriva proiectilelor dirijate.

Plănuind folosirea pe scară largă a aparatelor fără piloți, comandantul flotei S.U.A., reutilizează o serie de nave și submarine, transformîndu-le în purtătoare ale unor astfel de mijloace de luptă. În acest scop au fost reconstruite și înzestrate cu instalații de lansare de proiectile baza plutitoare a hidroaviației „Northon Sound", nava școală (fosta navă de linie) „Mississipi", submarinele „Cask", „Carbonero", „Tanney", și alte nave.

Pe crucișătorul greu „Boston", de pildă, au fost demontate o turelă cu trei tunuri de calibru principal, o turelă cu două tunuri ale artileriei universale, automate antiaeriene, precum și posturile de telemetraj și de vizare. În locul lor, pe o suprastructură special creată, au fost fixate două instalații pentru lansarea proiectilelor „Terrier". Sînt pe terminate lucrările de construcție și pe crucișătorul

Lansarea de pe navă a unui proiectil dirijat

greu „Canberra". Se presupune că în viitorul apropiat vor fi reutilate un număr și mai mare de alte nave din flota S.U.A. În primul rînd crucișătoare, distrugătoare și submarine.

Paralele cu aceasta, S.U.A. au trecut la construcția de nave special destinate folosirii armei dirijate. Societățile „Puget Sound naval yard" și „San-Francisco" au primit comenzi pentru construcția de trei distrugătoare înarmate cu proiectile „Terrier". Ministerul Marinei al S.U.A. a adoptat recent proiectul unei noi nave de apărare antiaeriană cu proiectile dirijate. Se presupune că în cursul anului curent vor începe lucrările pentru construirea unui submarin special.

Unii dintre specialiștii militari americani afirmă că proiectilele cu reacție dirijate pot înlocui în întregime toate celelalte tipuri de arme existente. Evident că astfel de afirmații se fac cu un scop anumit: reclama senzațională, spre a se obține noi mijloace în vederea continuării cursei înarmărilor.

Apreciindu-se în mod realist perspectivele dezvoltării continue a proiectilelor dirijate, este necesar să se remarce că ele pot deveni un important tip de armament modern. Totodată, nu trebuie uitat că apariția oricăror noi tipuri de armament nu diminuează importanța hotărîtoare a armatei de uscat, a flotei și aviației. Dar, desigur, nu este permis să se subaprecieze posibilitățile unei astfel de arme.

Ascunzîndu-și intențiile cu vorbăria despre necesitatea întăririi „securității" proprii, despre „măsurile de apărare", cercurile militare din țările imperialiste înzestrează în mod intens armatele și flotele lor cu armament, pentru scopuri ofensive. Unul din tipurile unui astfel de armament îl constituie proiectilele cu reacție dirijate.

(Din „Krasnii Flot")

GRIVIŢA

Asaltul redutei Griviţa

Acum 80 de ani, în cadrul celui de-al treilea atac asupra Plevnei, trupele romîne, în colaborare cu trupele ruse, au cucerit reduta Griviţa Nr. 1.

Plevna era apărată de 40.000 turci sub comanda lui Osman Paşa, avînd o centură de 17 redute întărite, legate între ele prin şanţuri adăpost.

În ziua de 30 august 1877, Plevna a fost atacată pe trei direcţii. La stînga şi la centru au atacat trupele ruse, iar la dreapta Corpul de Armată romîn, împreună cu o Brigadă rusă.

Primul obiectiv al trupelor romîne era reduta Griviţa Nr. 1, care urma să fie cucerită printr-un atac concentric dat de Divizia 4 romînă de la est, de Divizia 3 romînă de la nord şi de Brigada 5 rusă de la sud.

Cînd s-a întocmit planul luptei, nu se ştia de existenţa redutei Griviţa Nr. 2, la circa 300 m nord de prima. Din această cauză, Divizia 3 romînă îşi va desfăşura atacul asupra redutei Griviţa Nr. 2 şi şanţurile adăpost ce o legau de reduta Baş.

Condiţiile meteorologice au fost foarte nefavorabile. În noaptea precedentă a plouat tot timpul, iar în ziua atacului ceaţa deasă şi norii de negură

Căpitanul Valter Mărăcineanu

Maiorul Gheorghe Şonţu

Locot. Dumitru Nicolescu

Sublocot. Dumitru Lemnea

au persistat pe văi și dealuri pînă după-amiază.

După un bombardament de artilerie care a durat, cu unele întreruperi, din zori și pînă la ora 15,00 infanteria pornește la atac.

Primul atac al Diviziei 4 romîne este respins. La ora 16.20 romînii dau al doilea atac, dar sînt din nou respinși. Către ora 17,00, un al treilea atac la care i-au parte și două batalioane rusești, deși mai înverșunat, are aceeași soartă. În fine, la ora 18,30, se pornește la al patrulea atac, împreună cu Brigada 5 rusă. Comandantul Brigăzii, generalul Radianov, animatorul atacului, cade rănit, însă rezistența disperată a turcilor este înfrîntă și drapelul regimentului 14 dorobanți este înfipt pe reduta Grivița Nr. 1.

Cu toate atacurile eroice ale Diviziei 3 romîne, reduta Grivița Nr. 2 a rămas în mîna turcilor.

Luptele de la Grivița au fost deosebit de sîngeroase. Ostașii romîni și ruși au dat dovadă de o vitejie și un spirit de sacrificiu legendar. Pierderile romînilor s-au ridicat la 16 ofițeri și 1335 soldați morți, 42 ofițeri și 1176 soldați răniți, iar ale brigăzii ruse la 2 ofițeri și 156 soldați morți, 17 ofițeri și 844 soldați răniți.

În luptele de la 30 august 1877 s-au distins în mod deosebit regimentele 14, 16,10 și 13 dorobanți, 5 și 8 de linie, batalioanele 2 și 3 vînători, regimentele 17 și 18 infanterie ruse.

Sacrificiile eroilor, maior Gheorghe Șonțu, căpitan Valter Mărăcineanu, locotenent Dumitru Nicolescu, sublocotenenții Dumitru Lemnea și Vasile Horcea, sergent-major Petre Cardașu, sergent Teodor Ionescu, soldat Grigore Ion etc. vor rămîne veșnic în memoria poporului nostru ca pilde de înalt patriotism.

La Grivița, prin jertfele de sînge ale ostașilor romîni și ruși, se scria cu 80 ani în urmă o nouă filă de glorie și frăție de arme în cartea prieteniei celor două popoare.

Sergentul-major Petre Cardașu

Sergentul Teodor Ionescu

sergentul

de Vasile Alecsandri

Pe drumul de costișe ce duce la Vaslui
Venea un om, cu jale zicînd în gîndul lui:
„Mai lungă-mi pare calea acum la-ntors acasă...
„Aș vrea să zbor, și rana din pulpă nu mă lasă!"
Și bietul om, slab, palid, avînd sumanul rupt
Și o cămeșă ruptă bucăți, pe dedesupt,
Pășea trăgînd piciorul încet, dar pe-a lui față
Zbura ca o lumină de glorie măreață.
Si-n ochii lui de vultur adînci, vioi și mari
Treceau lucioase umbre de eroi legendari.
Opinca-i era spartă, căciula desfundată,
Dar fruntea lui, de raze părea încoronată.
Calică-i era haina, dar străluceau pe ea
Și crucea Sfîntul Gheorghe și-a Romîniei Stea.
Romînul venea singur pe drumul plin de soare,
Cînd iată că aude fanfare sunătoare
Și vede nu departe în fața lui, venind
Un corp de oaste mîndră în aur strălucind.
Erau trei batalioane de gardă-mpărătească,
Mergînd voios la Plevna cu dor s-o cucerească.
În frunte-i colonelul semeț pe calu-i pag,
La bravii săi tovarăși privea ades cu drag,
Și inima în pieptu-i bătea cu foc, deșteaptă,
Căci el visa, privindu-i, la lupta ce-i așteaptă.
De-odat-el dă cu ochii de sarbedul romîn
Ce stase-n loc la umbră, sub un stejar bătrîn,
Și mult se minunează și nici că-i vine-a crede,
Cînd crucea Sfîntului Gheorghe pe sînul lui o vede.
Și-oprește regimentul, iar bravul colonel
Se-nchină la drumețul, s-aproprie de el,
Și-i zice cu blîndețe: — „De unde vii, străine?"
— „Vin tocmai de la Plevna". — „Cum e acolo? — „Bine!"
— „Dar aste decorații, cum, cine ți le-a dat?"
— „Chiar Domnitorul nostru și-al vostru Împărat".
„Dar pentru care fapte?" — „Știu eu?... Ci-că drept plată
„Că am luat eu steagul redutei... și pe dată
„Cu el, străpuns de glonțuri, m-am prăbușit în șanț..."
— „Dar ce rang ai, voinice? — „Am rang... de Dorobanț!"
Atunce, colonelul, dînd mîna cu sergentul,
Se-ntoarce, dă un ordin... Pe loc tot regimentul
Se-nșiră, poartă arma, salută cu onor
Romînul care pleacă, trăgînd al lui picior.

Cu pînzele în vînt bricul „Wilhelm Pieck" se îndreaptă spre țărmuri noi

CĂLĂTORIA CEA MARE

(După însemnările scriitorului Richter R. GÖTZ din R.D.G.)

Asociația pentru Sport și Tehnică (G.S.T.) din Republica Democrată Germană a organizat și în anul acesta o călătorie a navei școale „Wilhelm Pieck", de data asta pe ruta Greifswald-Wieck — Marea Baltică — Marea Nordului — Oceanul Atlantic—Marea Mediterană și Marea Neagră.

Punctul terminus al călătoriei a fost ales portul Odesa din Uniunea Sovietică. Aici, cei 32 de membri ai asociației, îmbarcați pe navă, au adus tineretului sovietic salutul frățesc al tineretului din R.D.G. cu prilejul celui de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Moscova.

La înapoierea în patrie, nava a făcut o escală în portul Constanța unde „marinarii" au fost oaspeții A.V.S.A.P. asociația soră din Republica Populară Romînă.

La bordul navei, printre marinarii formați în cadrul asociației, a călătorit și scriitorul Richter R. Götz din însemnările căruia, notate de-a lungul miilor de mile străbătute, de-a lungul mărilor și oceanului, redăm pe cele care ni s-au părut mai semnificative.

INAINTEA MARII CĂLĂTORII

În portul Greifswald, se află ancorat un bric alb. Este nava școală „Wilhelm Pieck" a Asociației pentru Sport și Tehnică (G.S.T.).

Vîntul se joacă în voie cu sarturile și straiurile care întind velele susținute de cele două catarge.

La 15 mai, vasul care are pe bord 32 de marinari va porni într-o lungă călătorie, prin Marea Baltică, Marea Nordului, pe lîngă coastele Angliei și Franței, Golful Biscaia, Gibraltar unde își va reîmprospăta rezervele de apă, alimente și carburanți, apoi pe Marea Mediterană, portul albanez Durazzo, prin Bosfor în Marea Neagră, portul Varna din R.P. Bulgaria, portul Odesa din Uniunea Sovietică și, în sfîrșit, portul romînesc Constanța.

Ei dar nu sîntem încă așa de departe. Deocamdată, pe chei, mai sînt lăzi și baloturi care trebuie îmbarcate, iar marinarii mai execută alarme de bord pentru a se deprinde cu viitoarele lor misiuni. Siguranța echipajului și a vasului este cel mai principal obiectiv.

Călătoria va purta pecetea prieteniei. Echipajul de pe vasul „Wilhelm Pieck", pleacă în țări străine și va avea astfel prilejul să vorbească lumii întregi despre scumpa noastră patrie, despre oamenii noștri și realizările lor.

În fine, a sosit și ziua de 15 mai. Soarele atîrnă ca o minge de foc pe muchea orizontului. În port, pe cheiuri, e liniște. Marinarii execută cu promptitudine manevrele de plecare. Ancora sus! O briză ușoară umflă pînzele. Am pornit. Ne legănăm ușor. Sub cerul limpede, marea albastră ne îndeamnă la drum.

★

Sînt de zece zile pe vapor și am ajuns să-i cunosc pe toți marinarii pe nume. Alaltăieri am trecut prin Canalul Mînecii. Norii cenușii se agățau parcă de vîrful catargelor. Ne așteaptă oceanul. Acolo, în larg, o să avem de furcă.

★

A mai trecut încă o zi. Vasul nostru ține bine marea. În fine, destrămînd ceața, a apărut și soarele. Gîndul ne fuge la însorita Mediterană, la orașele albe luminoase, la hainele în culori vesele ale oamenilor din sud.

Azi ne-am întîlnit cu nava franceză „Rolland". Între ei și noi s-au schimbat salutări prietenești. Mă duce gîndul la vremea cînd, tot pe apele acestea se încrucișau cuirasate, vedete și submarine și cînd, peste valuri, plutea moartea. Eram copil, aveam opt ani și credeam tot ceea ce ni se spunea în școală și în serile de la clubul „Hitlerjugend". Ne socoteam și noi eroi cînd ni se vorbea: „Cu cît ai mai mulți dușmani, cu atît ai mai multă onoare!" Mă gîndesc la marinarii germani pe care i-au înghițit aici valurile. Pentru ce? E mult de atunci. Azi sînt pe un vas german care vine din Germania democrată al cărui popor luptă pentru pace și socialism sub lozinca: „Mai mulți prieteni mai multă cinste".

★

24 mai. Ne legănăm pe marele ocean. Talazurile bat în bordurile mîndrului nostru vas. Am vizionat un film „Romanța berlineză". Ne îndreptăm spre sud spre Biscaia.

26 mai. Lăsăm în urmă mica insulă franceză Quessant. În jurul nostru numai apă și apă. Totuși, știm precis unde ne aflăm. În camera comandantului este harta oceanului. Iată locul unde nava noastră a fost azi la ora 12, e însemnat cu o cruciuliță, iar cu puncte, drumul pe care îl urmăm. Drept în fața noastră se află temuta Biscaia — groapa vînturilor. Aici, pe coasta de est a Atlanticului, vînturile de nord-est stîrnesc furtuni îngrozitoare mai ales în lunile noiembrie și martie. Noroc că sîntem în mai! Înaintăm cu viteza de opt noduri, cu toate pînzele întinse. Tîrziu, după-amiază, cerul a început să se înoureze. Vasul începe să aibă un tangaj din ce în ce mai accentuat. Radiotelegrafistul ne anunță buletinul meteorologic: „Biscaia. Vînt de tăria 5—6". Oceanul începe să se întărîte. S-a întunecat de tot. Nici urmă de stele. În jurul nostru valuri spumegînde cu luciri cenușii. Vîntul se întețește. Comenzile, strigate prin portavoce, sînt executate cu promptitudine și siguranță. Pînzele pocnesc cu rezonanță de scînduri lovite. Toată noaptea vasul este purtat de furtună. La fiecare jumătate de oră se aude sunînd clopotul de pe bord. După patru ore de odihnă, marinarii intră patru ore de serviciu pe bord. Asta în limbaj marinăresc se numește cart.

24 de ore mai tîrziu sîntem în mijlocul Biscaiei și avem peste 5000 de metri pînă la fundul oceanului. Spre seară, vîntul s-a întărît din nou și bate tot din spate. Alergăm pe crestele înspumate, spre sud. După poziția vasului, la babord trebuie să se afle Capul Spaniol Finister. Nu-l vedem. Megafonul de la bord a început să transmită muzică spaniolă.

Furtuna

29 mai. Duminică. Tot pe Atlantic. De astă dată, de-a lungul coastei portugheze. Ziua a trecut pe nesimțite. Începe să se lase seara. La apus, soarele se culcă într-o baie de cerneală roșie. Vasul spintecă valurile cu șase mile pe oră. Noaptea coboară peste mare, peste bricul nostru. Stelele lucesc viu. Trei ore mai tîrziu însă, cerul se acoperă cu un înveliș de nori groși. Oceanul începe să se înfurie. Vîntul s-a transformat în

furtună. Îi măsurăm tăria: forța 8. Sarturile întinse, asemenea unor coarde, fluieră și se vaită. Din spate, valuri uriașe lovesc vasul și-i spală puntea cu spuma lor sărată. Vasul nostru are momente cînd pare că se oprește să se scuture, apoi gonește mai departe, toată noaptea.

A doua zi, soarele ne surîde din nou. Unde-i furtuna? Marea s-a liniștit și voinicul nostru bric se îndreaptă spre Gibraltar.

„O pîine costă 20 de pesetas"

29 mai. Sîntem de trei zile în Gibraltar, primul mare oraș străin în care ne oprim. Urmează ca aici să ne aprovizionăm cu apă proaspătă și cu carburanți. Plec pe uscat. Chiar în port am cunoscut un muncitor. Era slab și nebărbierit. Îi ofer o țigară și am început să vorbim, atît cît ne-am priceput unul pe altul. Știți ce mi-a spus: „Gibraltarul e frumos, tare frumos! Dar dacă n-ai bani, n-ai făcut nimic. Eu cîștig 40 de pesetas pe zi și o pîine costă 20".

La un colț de stradă, sub panourile luminate cu neon ale diferitelor reclame de ciocolată, de banane și biscuiți și în forfota luxoaselor mașini englezești și americane am întîlnit un cerșetor. Contrastul e izbitor. Mă întorc pe bord. Cunoscusem o lume străină de felul meu de a gîndi. Chiar în seara asta ridicăm ancora. Ne așteaptă Marea Mediterană.

În Mediterană

3 iunie. Se spune că atunci cînd zorile sînt roșii, vom avea o zi urîtă. Proverbul acesta nu se potrivește de loc pe Marea Mediterană unde regulile atmosferice nu au nici o valabilitate. Aici domnește soarele. Vîntul capricios suflă cînd de la babord cînd de la tribord iar, uneori, se potolește de tot încît pînzele atîrnă de catarge ca niște cîrpe inutile. E cea mai minunată ocazie pentru a face școală, dar și pentru a te învăța să înjuri. Nu vedem decît apă și cer. Azi avem 20 de zile de cînd am plecat din patrie.

Lăsăm în dreapta coasta algeriană. Algerie, țară în care oamenii luptă și sîngeră pentru libertate, îți trimitem salutul unor oameni liberi!

Trec iarăși zile lungi și monotone. Marea are culoarea cernelei de stilou. Nu-i poetic, dar așa e. Ne întîlnim cu primii delfini. Se zbenguiesc ca niște copii și se țin după noi zeci de mile.

8 iunie. Ieri seară am trecut de insulele Lipare. Azi, în zori, ne apropiem de Vulcano. Farul portului încă mai sclipește deși îndată o să răsară soarele. Înspre nord, se zărește norul alb de deasupra vulcanului Stromboli iar în zare, spre sud, se ridică Etna. O oră mai tîrziu, sîntem la intrarea în strîmtoarea Messina. La tribord avem coasta siciliană. Trecerea o vom executa cu ajutorul motorului de pe bord. După cîteva manevre, intrăm în strîmtoare. Munții vin parcă să ne salute pînă la bordurile navei. Azi vom depăși portul Otranto și, pînă în seară, ne vom legăna pe apele albastre ale Mării Adriatice, cu direcția Albania. Poimîine o să-i zărim țărmurile. Ne bucurăm cu toții.

Acesta este autorul însemnărilor de față, tînărul scriitor german Richter R. Götz.

Zile însorite în Albania

12 iunie. În zori zărim munții Albaniei și, peste cîteva ore, portul Durazzo, cu o mulțime de catarge pavoazate sărbătorește și cheiurile pline de oameni, ne primește ospitalier.

Împreună cu reprezentanți ai organizației soră S.H.N.U.M. pornim spre Tirana. Pe drum, avem ocazia să vedem o imagine a celor două lumi care se încrucișează în Albania. Un grup de motocicliști trec ca vîntul pe lîngă noi, în același timp ce pe cealaltă parte a drumului trece un car străvechi cu roatele scîrțîind și tras de doi măgăruși.

Intrăm în Tirana. Ne impresionează plăcut acest oraș modern cu clădiri mari, străzi drepte și asfaltate cu universități și fabrici. Rămînem să vizionăm un spectacol de operă. Noaptea o petrecem din nou pe punte. A doua zi vizităm Vlora, un alt oraș care înflorește. Fotografiem mereu. Ne impresionează munca aceasta titanică de construcție. Azi, am stat de vorbă cu un ofițer, un fost partizan. De altfel, acest cuvînt este unul din cele mai îndrăgite în Albania căci el este izvorul noului pe care îl vedem și noi. Din el a răsărit soarele, care luminează puternic cerul noii Albanii: Partidul.

Nici nu știu cînd a sosit ziua plecării. Ridicăm ancora. Ne așteaptă alte mări, alte țărmuri. Părăsim cu greu și cu promisiuni de revedere pe prietenii albanezi.

Spre Bosfor

19 iunie. Am plecat de patru zile din Durazzo și azi am trecut pe la capătul de sud al Peninsulei Peloponez, Capul Matapan.

21 iunie. Iată coastele asiatice. „Asta-i Asia? — întreabă un marinar. Parcă ar fi Turingia noastră!" Adevărat, străine sînt doar satele strînse în jurul minaretelor albe. Străini sînt doar oamenii. Ne sosesc pescăruși pe bord. Fac atîta gălăgie de parcă ar fi niște copii care se ceartă. Intrăm în Bosfor. Plină de frumusețe este această strîmtoare și-ți dă impresia unei fațade luxoase care ar spune că țara și oamenii sînt bogați și fericiți. Iată și Istambulul, fostul Constantinopol, fostul Bizanț. Minunatele-i moschei și clădirile de pe mal, care se oglindesc în apele liniștite ale Bosforului, întruchipează un splendid covor oriental.

Totuși, Istambulul nu doarme. Munca clocotește pe cheiurile și pe străzile lui. Îl depășim și ne îndreptăm spre Marea Neagră.

23 iunie. Astăzi, radioamatorul nostru de pe bord Heinz a intrat în legătură pe calea undelor cu un radioamator romîn. Ne comunică vestea că sîntem așteptați cu toată dragostea la Constanța. Sosim curînd prieteni. Mîine ajungem la Varna.

Pe rivierea Bulgariei

1 iulie. Am stat patru zile în acest oraș al parcurilor, însă n-am putut scri un rînd. N-am avut timp. Acum, legănat de valuri, îmi notez impresiile. Împreună cu prietenii din D.O.S.O. am cutreierat orașul de la un cap la altul. Ne-am minunat de noile și modernele construcții. Am vizitat parcul distracțiilor, docurile și șantierele. Pretutindeni, oamenii muncesc mîndri de realizările lor și hotărîți să depășească normele și timpul. Am citit date și cifre și, îndărătul lor, am simțit uriașa forță a poporului condus de partid.

În ultima zi, am făcut o vizită la monumentul eroilor luptei de rezistență a poporului bulgar împotriva cotropitorilor fasciști. Ne-am descoperit frunțile și ni le-am înclinat în fața fotografiilor femeilor și bărbaților care și-au jertfit viața pentru eliberarea patriei lor.

Zilele petrecute la Varna ne vor rămîne mereu în amintire.

Odesa

Marea Neagră e mai mult albastră. Ne îndreptăm cu vîntul din tribord, spre nord-est, către țărmurile Uniunii Sovietice. După trei zile de călătorie, pămîntul ne apare la orizont. Acostăm în portul Odesa. Cu inimă grea coboară pe cheiurile acestui „Oraș Erou" matrozii de pe „Wilhelm Pieck". Ne gîndim cîtă distrugere și jale a presărat pe pămîntul sovietic, acum 13 ani wehrmachtul hitlerist.

Dar, poporul sovietic a știut să-i întîmpine pe dușmani cu ură. Noi, care venim ca prieteni, sîntem primiți cu sentimente de caldă prietenie.

Ca să vezi cu ochii Țara Socialismului, sînt prea puține cele cinci zile. Totuși, mulțumim din suflet prietenilor din D.O.S.A.A.F. care s-au străduit să ne arate atîtea și atîtea lucruri interesante, care ne-au rămas imprimate în inimi și pe peliculele aparatelor noastre de fotografiat. Părăsim Odesa cu destinația Constanța. Ne așteaptă prietenii romîni.

Ancorăm la Constanța

10—13 iulie. Plănuiserăm să rămînem doar două zile în Constanța, și abia am plecat după trei. Prietenii de la A.V.S.A.P. — asociația soră din R.P.R. — ne-a oferit prilejul să cunoaștem cîteva din realizările acestei asociații. Astfel, am vizitat împreună Centrul Nautic A.V.S.A.P. de la Mamaia, vizită care a constituit un prețios schimb de experiență între marinarii noștri și cei romîni. Clubul Nautic A.V.S.A.P. de la Constanța cu numeroasele lui ambarcațiuni, pe care se intruiesc viitorii marinari sportivi, ne-a lăsat de asemenea o frumoasă impresie.

În afară de aceasta, am colindat împreună litoralul Mării Negre oprindu-ne pe însoritele plaje de la Eforie și Vasile Roaită.

Între echipajul nostru și membrii asociației s-au legat, în acest scurt răstimp, trainice și sincere prietenii. Dar, tot ce e frumos durează puțin. Iată a sosit și clipa despărțirii. Rămîneți cu bine dragi prieteni și poftiți și voi la noi!

Sus ancora!... Plecăm spre patrie!

(Foto: Rolf CRAMER)

O clipă de răgaz. Cîntînd marinarii își recheamă în minte patria dragă

Foto: Şt. CIOTLOŞ

ZIUA MARINARILOR NOŞTRI

A devenit o tradiţie ca, an de an, în prima duminică a lunii august întreg poporul nostru să sărbătorească „Ziua Marinei R.P.R."

Anul acesta, în ziua de 4 august, matrozii, cartnicii şi ofiţerii Forţelor Maritime Militare, echipajele navelor comerciale, muncitorii, tehnicienii şi inginerii de la şantierele navale au raportat partidului şi guvernului succesele dobîndite în munca lor entuziastă.

Din dorinţa de a transmite dragostea, saluturile şi urările lor, membrii asociaţiei au început, cu luni în urmă, pregătirile în vederea participării la una dintre cele mai grandioase manifestări sportive marinăreşti de masă din ţara noastră — ştafeta combinată nautică — terestră — organizată de Comitetul Organizatoric Central A.V.S.A.P.

Şi în acest an, cei care au pornit-o primii la drum au fost membrii asociaţiei din întreprinderile oraşului Tg. Mureş. Într-un cadru festiv, în dimineaţa zilei de 23 iunie ştafeta nautică îşi începe călătoria. Ştafeta purtată pe apele învolburate ale Mureşului străbate localităţile Luduş, Aiud, Alba-Iulia, Orăştie şi, la 26 iunie, către ora 18, în acordurile marşului sportivilor, poposeşte la Deva. A doua zi, cu forţe proaspete, se îndreaptă spre Zam de unde va fi preluată de regiunea Timişoara. Voia bună prezentă în rîndurile echipajelor formate din muncitori de la Intreprinderea „1 Mai"-Deva, I.R.T.A. şi Sfatul popular regional, fac ca cei aproape 70 km să fie parcurşi cu uşurinţă.

De la Zam ştafeta mai parcurge două etape pe Mureş. La Arad ştafeta îşi începe călătoria terestră lăsîndu-se purtată de zeci de motociclişti, călăreţi, automobilişti şi biciclişti spre Dunăre. Timişoara, Lugojul, Orşova, Vînjul Mare şi Cujmirul sînt centre în care oamenii muncii se întrec în ai face o primire cît mai frumoasă. Colectiviştii din Maglavit, Cetate şi Basarabi, aflaţi la seceriş, ţin să trimită şi ei salutul marinarilor noştrii. Cu braţele pline de snopi de grîu, rod al muncii lor colective, purtătorii mesajului se îndreaptă spre Calafat. Aici, ştafeta e încredinţată iar ambarcaţiunilor care o vor purta pe apele milenarei Dunări spre mare. Lotcile pescarilor romîni şi bulgari ce se apropie să le ureze drum bun sînt tot mai numeroase.

În amurgul zilei de 16 iulie, în zare se iveşte portul Giurgiu, fremătînd de mulţimea prezentă pe chei care aclamă sosirea ştafetei. După o primire frumoasă şi o odihnă binemeritată, bărcile se pregătesc de drum. Şi cum peste 300 localnici îşi manifestă dorinţa de a însoţi ştafeta, un remorcher şi un şlep măreşte numărul ambarcaţiunilor ce grăbesc la vale, spre Olteniţa.

La Ostrov, ştafeta este preluată de regiunea Constanţa dar numai pentru trei etape căci, la Hîrşova, o va preda regiunii Galaţi.

De la Hîrşova, pe un timp care stîrneşte îngrijorarea echipajelor, bărcile o pornesc spre Frecăţei unde ajung spre seară. În acordurile fanfarei aflate în port ştafeta este predată raionului Măcin.

Deşi obosiţi, componenţii echipajelor încing o horă la care se alătură şi localnicii şi care frămîntă pămîntul mai bine de două ore. După masă, tinerii se îndreaptă spre locurile de odihnă.

A doua zi ploaia pune la grea încercare pe purtătorii ştafetei. Dar voinţa de a ajunge la Brăila la ora fixată învinge vitregia timpului. Popasurile de la Turcoaia, Carcaliu şi Măcin sporeşte numărul ambarcaţiunilor de la 9 la 20 şi trei şalupe de însoţire.

La cîteva kilometri de Brăila, două şalupe grănicereşti vin în întîmpinarea ştafetei pentru a o conduce în port unde peste 1300 de brăileni ţin să-i facă primirea.

În ziua de 25 iulie, sediul comitetului organizatoric orăşenesc Brăila cunoaşte o animaţie deosebită. Se fac ultimele pregătiri şi la ora 15 cele zece ambarcaţiuni, însoţite de trei şalupe la bordul cărora se află reprezentanţi ai organizaţiilor locale de stat, se îndreaptă lin în josul Dunării, spre Galaţi. Alături de ambarcaţiunile sosite în întîmpinare din oraşul Galaţi, ştafeta se îndreaptă spre confluenţa Siretului cu Dunărea. Aici urmează să se întîlnească cele două ştafete pornite din Tg. Mureş şi Cîrlibaba. La ora 17.05 bărcile sosite pe Siret se alătură ambarcaţiunilor de pe Dunăre. Dar cîtă cale i-a trebuit să străbată pînă aici?

Pornită din Cîrlibaba la 14 iulie, plutaşii o poartă pe neastîmpărata Bistriţă pînă în pitorescul orăşel Vatra Dornei, adăpostit la poalele Barnarelului unde mii de localnici şi vizitatori îi fac o primire entuziastă. De aici, ştafeta, încredinţată echipajelor conduse de Moteca Iosif, străbate cu bărcile şi plutele înspumatele valuri ce se strecoară prin vestitele Toance, seara poposind la poalele Ceahlăului în frumosul Broşteni de unde a doua zi îşi reia cursul.

Plutele mînuite cu dibăcie lasă în urmă şi Bicazul unde omul încleştat în luptă cu natura, zideşte un monument al vieţii noi — Hidrocentrala „V. I. Lenin". Cînd soarele se ascunde privirilor după crestele dantelate ale munţilor, ştafeta ajunge la Piatra-Neamţ.

Plutele depăşesc apoi Buhuşul, trec prin Gura Bistriţei în apele Siretului care le poartă spre locul de întîlnire. Sosită la timp, ştafeta se îndreaptă alături de cea de pe Dunăre spre Galaţi, unde în sunetul sirenelor, al fanfarei şi în aplauzele mulţimii adunate la gara fluvială, ştafeta e înmînată raionului Galaţi.

Pregătite din timp, cele şapte ambarcaţiuni însoţite de remorcherul „Dumbrava", aşteaptă plecarea. La ora 10.00, ştafeta părăseşte oraşul şi după o oră şi jumătate de mers se află la Cotul Pisicii. Anafoarele în care Dunărea se zbate, fierbe şi spumegă de mînie, reuşesc să prindă o barcă dar, energia echipajului şi ajutorul „Dumbravei" o scoate din încurcătură. De acum, bărcile ţin firul apei. Vasele, şlepurile sub diferite pavilioane sînt tot mai

Ştafeta purtată de către echipajele oraşului Tulcea este predată echipajului oraşului Sulina care o va duce mai departe

Echipajele purtînd ștafeta nautică — mesaj de prietenie a membrilor asociației trimis marinarilor noștri — se îndreaptă spre Nava Școală „Mircea"

des întîlnite. Chernanaua Crapina, adăpostită între sălcii, ne găzduiește pentru cîteva ore și masa are darul de a reîmprospăta forțele. Distanța pînă la așezările Isaccei, strălucitoare în lumina soarelui, nu mai este mare. După puțin timp, ștafeta pătrunde iar în regiunea Constanța.

A doua zi, 27 iulie, tinerii, sculați înaintea soarelui, pregătesc bărcile. Unii pentru a se reîntoarce la Galați, ceilalți pentru a duce ștafeta tot mai departe, spre Tulcea, iar de aici, prin deltă, spre Sulina.

Lăsînd la stînga Cetalul Sulinei pătrundem pe canalul Sulinei care, mărginit de sălcii și stuf, se întinde spre orizont asemenea unei magistrale. Salcia plecată deasupra apei cedează ici, colo, loc și porumbului. „Liuko", șalupa însoțitoare, valsează grațios pe valurile bătrînei Dunări. Milele sînt depășite una după alta și iată-ne sosiți la Crișan. Aici după o baie înviorătoare și un minunat borș pescăresc, bărcile iau drumul Sulinei.

Sosirea ștafetei la Sulina tulbură liniștea orășelului. Sirenele vapoarelor ancorate în port, sfîșie văzduhul chemînd localnicii la chei de unde salută venirea ștafetei.

La 30 iulie, zi de popas în Sulina, urmînd ca în ziua de 31 iulie ștafeta să iasă din gurile Danubiului în întinderea nemărginită a mării.

În ziua de 1 august la ora 3.45, TK-16 împreună cu lotcile pescărești se desprind de chei. Portul cufundat în negura nopții este lăsat în urmă. În față, farurile de la intrarea în canal clipesc din ochi. O dragă aflată la intrarea canalului ne dă salutul după care ne avîntăm pe mare. Briza ușoară ce suflă dinspre coastă reușește să înfioreze întinderea mării. Încetul cu încetul orizontul se colorează violiu anunțînd ivirea soarelui. Dar, o masă compactă de nori ivită de undeva din mare acoperă cerul. Puțin mai tîrziu, căpitanul Ivanov ridică pavilionul la catarg. De jur împrejur numai apă. Străpunsă de cîteva raze scăpate prin perdeaua norilor apa joacă în lumini. Navigăm cu 7 mile la oră și ne apropiem de Sf. Gheorghe. După un scurt popas ștafeta intră din nou pe Dunăre apoi prin canalul Dranov se îndreaptă spre Jurilofca. La ieșirea în Razelm un mic incident oprește bărcile din drum. TK obosită de atîta drum se odihnește pe mîlul lacului. O jumătate de oră de eforturi susținute și vasul pescăresc e repus pe linia de plutire. Asemenea unei oglinzi de Murano, apele lacului reflectă cerul. În zare, undeva spre stînga vasului, o insuliță își saltă capul din apă.

— Uite și Bisericuța strigă cineva dintr-o lotcă. Mai avem puțin și ajungem.

Peste cîteva minute insula care cu cîteva mii de ani în urmă adăpostise Dinogeția se pierde în nemărginitul albastru al cerului și apelor. O limbă de pămînt ocolită și Jurilofca cățărată pe spinarea unei coline ne întîmpină. Facem și aici un popas și la 2 august plecăm spre Constanța.

Pescarii din Jurilofca, purtătorii ștafetei în această penultimă etapă, încep să cînte. Melodiile, povestind viața pescarilor se-mprăștie pe apele lacului. Dirijorul Karpo Danilov, un lipovean blond, ce însoțește ștafeta pînă la Portiță, acoperă corul cu vocea sa puternică. Dar iată și Portița. Încă un popas și ștafeta se așterne din nou drumului. Capul Midia cu farul sclipind în lumina soarelui ne vestește că nu mai avem mult pînă la Constanța. La ora 17, ștafeta intră în rada Clubului nautic regional Constanța.

De aici, în dimineața zilei de 4 august, bărcile purtătoare ale ștafetei nautice se îndreaptă spre portul Constanța unde va avea loc festivitatea în cinstea „Zilei Marinei R.P.R."

Între timp, străzile Constanței, înveșmîntate în straie de sărbătoare, cunosc o animație deosebită. Zeci de mii de oameni ai muncii din oraș și împrejurimi se îndreaptă spre port unde se va desfășura festivitatea. Vasele militare, aliniate de-a lungul cheiurilor danei, atrag privirile. Motonava Transilvania, sosită și ea la marea sărbătoare, găzduiește miile de persoane ce așteaptă începerea festivității.

E ora 9, în acordurile Imnului de stat, pe Nava Școală „Mircea" se înalță pavilionul alb-albastru de luptă al Forțelor Maritime Militare și marele pavoaz. O oră mai tîrziu, începe parada militară.

După trecerea în revistă a companiei de onoare de către tovarășul general-colonel Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate, are loc revista echipajelor navelor militare.

Ordinul ministrului Forțelor Armate ale R.P.R. dat cu acest prilej, este citit de către tovarășul contra-amiral Mihai Nicolae după care distrugătoarele aflate în radă execută salutul, trăgînd 21 salve de artilerie.

Odată terminată parada, asistența urmărește apariția ambarcațiunilor ce poartă ștafeta membrilor A.V.S.A.P. și a marinarilor din Marina Militară. Cu fiecare lovitură de ramă bărcile sînt tot mai aproape de Nava Școală „Mircea".

La 10.30 președintele comitetului organizatoric regional Constanța înmînează comandantului Marinei Militare ștafeta împreună cu salutul Comitetului Organizatoric A.V.S.A.P.

După predarea ștafetei reprezentanții regiunilor A.V.S.A.P. aduc bravilor noștri marinari minunate daruri ca simbol al prețuirii activității lor.

La jocurile marinărești iau parte acum și membri ai asociației noastre care dau dovadă de o bună pregătire.

Ștafeta nautică în cinstea Zilei Marinei ca și celelalte manifestări ce au avut loc în întreaga țară și la care membrii A.V.S.A.P. au participat cu entuziasm a demonstrat încă o dată marea dragoste pe care o nutrește poporul nostru față de marinarii Republicii Populare Romîne.

(Reportaj după corespondențele trimise
de Gh. LUPAN, Gheorghe PETRE,
MARINESCU I. și Aurel HRIȚCU)

General-colonel Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate, general-locotenent Paraschiv Alexandru, președintele Asociației Voluntare pentru Sprijinirea Apărării Patriei, și contra-amiral Mihai Nicolae în momentul înmînării de către tovarășul Minișan N. președintele C. O. regional Constanța, a ștafetei nautice și a albumului reprezentînd evoluția Marinei în țara noastră →

PRIN LOCURILE UNDE ŞI-A TRĂIT ULTIMELE CLIPE

Nicolae Bălcescu

de Mihai IONESCU

În luna iunie, o delegaţie a Aeroclubului Central al Republicii Populare Romîne a luat parte la cea de-a 50-a Conferinţă Generală a Federaţiei Aeronautice Internaţionale de la Palermo.

Am plecat cu emoţie spre oraşul unde îşi trăise ultimele clipe înflăcăratul patriot Nicolae Bălcescu. Deşi ţinta călătoriei noastre era bine precizată, acest simţămînt nu ne-a părăsit nici o clipă, de-a lungul întregului drum.

După ce a depăşit piscurile înalte ale Alpilor, avionul ne poartă deasupra cîmpiilor roditoare ale Padului, spre Roma, de unde, după o escală, ne continuăm drumul. De la Neapole înainte, zburăm deasupra apelor neobişnuit de albastre ale Mediteranei şi aterizăm în capitala Siciliei.

Aşezat în interiorul unui golf pitoresc, Palermo, capitala Siciliei este un oraş deosebit de frumos, care a devenit celebru prin farmecul grădinilor şi al clădirilor sale.

În această parte a insulei, clima este constantă şi plăcută. Vara, în timpul arşiţei, briza mării este o adevărată binefacere; iar iarna, temperatura nu coboară niciodată la zero grade.

Împrejurimile oraşului oferă numeroşilor turişti excursii foarte plăcute şi interesante: Monreale, cu catedrala de o interesantă construcţie, parcul Favorita, frumoasa plajă Lido Mondelo, staţiune balneară la picioarele muntelui Pellegrino, din vîrful căruia se deschide în faţa ochilor o privelişte de neuitat.

Alături de aceste frumuseţi, de clădirile şi hotelurile luxoase, elegante, de minunatele plaje de pe ţărmurile însorite ale Mediteranei, locurile acestea oferă călătorului care le străbate şi alte aspecte.

La periferie şi chiar în centrul oraşului Palermo, pe unele străduţe înguste, murdare şi întunecoase se înşiruie „locuinţe", dacă pot fi numite astfel, primitive, fără ferestre, cele mai multe avînd o singură încăpere de cîţiva metri pătraţi, în care îşi duc viaţa, claie peste grămadă, cîte opt—zece oameni.

Hainele murdare, rupte sau peticite, mirosul pestilenţial care persistă tot timpul pe aceste străduţe, feţele livide, murdare şi triste ale copiilor, care niciodată nu mănîncă pe săturate, sînt tot atîtea capete de acuzare ale orînduirii bazate pe inegalitate socială.

Într-o casă de pe Via Butera, o străduţă ca multe altele de la periferia oraşului Palermo, s-a stins din viaţă, la 29 noiembrie 1852, în vîrstă de numai 33 de ani, Nicolae Bălcescu.

În semn de omagiu pentru amintirea marelui patriot, delegaţia noastră depune lîngă placa comemorativă fixată pe această casă o coroană de garoafe roşii, păstrînd un moment de reculegere.

Un sentiment ciudat ne încearcă: cît va fi fost de greu celui care şi-a iubit nespus de mult patria, să se stingă departe de ea!

Sîntem numai de cîteva zile plecaţi din ţară şi dorul acesta ne încearcă şi pe noi.

Atraşi de faptul că văd nişte străini, sau tocmai pentru că vorbim o limbă care nu le este de neînţeles, în jurul nostru s-au adunat cîţiva oameni.

Unul dintre ei, pe care aflăm că-l chiamă Giulliano, cel mai mare dintre cei opt copii ai unui hamal care locuieşte pe Via Butera, şomer de mai multă vreme, ne priveşte cu insistenţă.

— Parlate, parlate, noi intellegiamo.

Giulliano are cămaşa ruptă, pantaloni peticiţi, dar ochii, frumoşi şi negri ca ai tuturor italienilor pe care i-am întîlnit, ard de un foc lăuntric.

Îi povestesc lui Giulliano şi celorlalţi care s-au strîns în jurul nostru cîte ceva din viaţa înflăcăratului nostru patriot Nicolae Bălcescu, despre lupta lui pentru libertatea, independenţa şi fericirea poporului romîn.

Interesul cu care mă ascultă aceşti oameni, mă face să le dau şi amănunte.

Le vorbesc despre împrejurările în care a trăit şi a luptat Nicolae Bălcescu, revoluţionarul care stă cu cinste la înălţimea celor mai de seamă revoluţionari europeni de la 1848. Le arăt cît de mult a iubit el poporul, ce încredere neşovăitoare a avut în victoria forţelor populare, cu ce ură nepotolită s-a ridicat împotriva oricărei nedreptăţi şi asupriri, împotriva boierilor pe care îi socotea oameni fără patrie. „Boierii nu sînt romîni... ei sînt boieri, iată totul" — scria el.

Nu ştiu dacă oamenii care ne ascultă înţeleg tot ce le povestim, jumătate pe romîneşte, jumătate în italiană, dar în ochii lor citesc mult interes pentru faptele despre care vorbim.

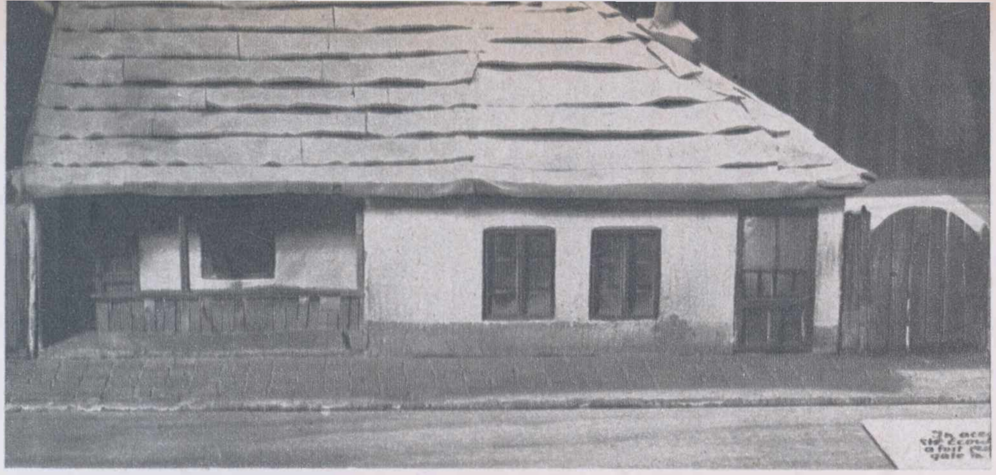
Îmi reamintesc în acel moment şi le spun cu glas tare, cuvintele de atîtea ori rostite, cu care Nicolae Bălcescu se adresa acum o sută şi ceva de ani, maselor obidite: „Trebuie ca voi singuri să lucraţi la monumentul gloriei voastre, trebuie ca voi singuri să apăraţi drepturile voastre. Trebuie să vă pătrundeţi că fără muncă nimic nu vom dobîndi".

Nu avusesem de gînd să facem o lecţie de istorie. Dar casa veche şi mohorîtă de pe Via Butera, emoţia care ne încerca, oamenii strînşi în jurul nostru, ne-au făcut să ne reamintim despre toate acestea.

Nu cunoscusem pînă atunci că, în aceeaşi casă înaltă, cu ziduri vechi de culoare cenuşie, cu numeroase balcoane străjuite de grilajuri de fier, locuise — ce coincidenţă a istoriei! — şi marele revoluţionar italian Giuseppe Garibaldi.

(Continuare în pag. 15)

Macheta căsuţei în care a fost tipărită un timp „Scînteia" ilegală

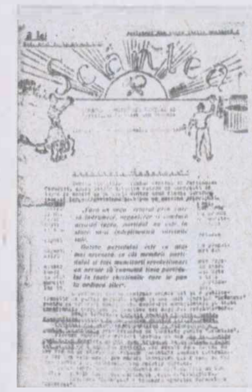
26 de ani

La 15 august s-au împlinit 26 de ani de la apariţia primului număr ilegal al ziarului „Scînteia" — organ al C.C. al P.M.R. În toţi aceşti ani de lupte şi victorii strălucite, „Scînteia" a avut un rol însemnat în mobilizarea maselor largi ale poporului muncitor pentru realizarea liniei politice a partidului. Cuvîntul scris al partidului a constituit pentru oamenii muncii cuvînt de speranţe şi lupte în perioada cruntei exploatări burghezo-moşiereşti, cuvînt de organizare, mobilizare şi educare în anii puterii populare, pentru construirea socialismului.

Tipărită în diferite formate şi imprimată cînd la şapirograf, cînd la rudimentare prese de mînă, în tiparniţe improvizate în locuri tăinuite, „Scînteia" ilegală a avut de la început caracterul unui ziar de mase. În fiecare articol, în fiecare cuvînt tipărit, cititorii simţeau chemarea de luptă pentru eliberarea din lanţurile robiei şi asupririi; fiecare cuvînt era străbătut, ca un fir roşu, de dragostea fierbinte faţă de patrie şi popor; fiecare cuvînt răspîndea cu tărie şi curaj adevărul. De aceea, apariţia „Scînteii" era aşteptată cu nerăbdare, iar cei care aveau posibilitatea s-o primească, nu pregetau — cu toate riscurile — s-o treacă din mînă în mînă sau să împărtăşească şi altor tovarăşi de luptă cuvîntul luminos şi cald al partidului, trezindu-le setea de luptă şi noi speranţe pentru o viaţă mai bună. Acest fapt a făcut ca „Scînteia" — deşi tipărită într-un tiraj redus — să aibă o largă răspîndire şi un puternic ecou în rîndul oamenilor muncii. „Zelul" şi represiunile zbirilor Siguranţei nu au putut împiedica apariţia ziarului. Locul unui tovarăş care cădea, era luat de altul şi „Scînteia" continua să fie redactată, tipărită, difuzată...

Perioada grea a trecut, odată cu eliberarea Romîniei de către armata sovietică. „Scînteia" a devenit ziarul de cel mai mare tiraj din ţara noastră, îndeplinind cu cinste sarcinile trasate de partid, în opera de construire a socialismului, a vieţii noi şi fericite a celor ce muncesc.

Pentru presa ţării noastre, prin înalta ţinută a materialelor publicate, prin îndeplinirea rolului de conducător, organizator şi agitator colectiv al maselor de cititori, „Scînteia" constituie un exemplu de felul cum trebuie să slujească presa cauza poporului muncitor. Exemplul ei ne străduim să-l urmăm.

Primul număr al „Scînteii" ilegale

Cu ocazia împlinirii a 26 ani de la apariţia primului număr al „Scînteii" ilegale, alături de oamenii muncii şi de celelalte organe de presă din ţara noastră, revista „Pentru Apărarea Patriei" — organ al A.V.S.A.P. — îi urează noi succese în muncă şi lupta comună pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de partid la Congresul al II-lea, pentru construirea socialismului în patria noastră scumpă — Republica Populară Romînă.

Am fost fericiţi cînd unul dintre oamenii care ne ascultaseră vorbind, l-a asemuit pe Bălcescu cu Giuseppe Garibaldi, care a trăit o bucată de vreme în aceeaşi casă în care şi-a dat sfîrşitul Nicolae Bălcescu şi care se numeşte şi astăzi: „Casa Garibaldi".

Cînd le-am spus despre împrejurările în care s-a stins din viaţă Nicolae Bălcescu, departe de ţară şi de poporul pe care-l iubise atît de mult, măcinat de o boală de piept, în oraşul acesta însorit de pe ţărmurile Siciliei în care venise să găsească o alinare pentru sănătatea sa zdruncinată, oamenii au tăcut îndelung.

Şi în liniştea care se lăsase, vocea caldă a unui om de pe Via Butera, un muncitor cu braţe vînjoase şi cu pantaloni peticiţi, a citit textul scris în limba italiană, pe placa comemorativă aşezată pe „Casa Garibaldi" de către Legaţia Romînă de la Roma.

Traducerea romînească a acestui text este următoarea:

„În această casă moare în exiliu, singur şi necunoscut, la 29 noiembrie 1852, Nicolae Bălcescu, însemnat istoric şi înflăcărat patriot, luptător pentru deşteptarea Romîniei moderne".

Astăzi, cînd aştern pe hîrtie aceste rînduri, îmi reamintesc de cuvintele tovarăşului Gh. Gheorghiu-Dej: „Istoria ne învaţă că păstrătorii şi moştenitorii adevăratelor tradiţii naţionale ale poporului nostru, ai tradiţiilor luptei sale pentru un viitor mai luminos, sîntem noi oamenii muncii — şi nu exponenţii acelor clase care au trădat revoluţia din 1848, iar apoi, timp de un veac, au împiedicat realizarea cerinţelor ei".

La Palermo, pe Via Butera, verificasem acest lucru...

Părăsind frumosul oraş de pe ţărmul Siciliei, îmi stăruiau puternic în minte frînturi din lupta, frămîntările, previziunile şi mai ales dorul de ţară al lui Nicolae Bălcescu, aşa cum le-a cîntat poetul Vasile Alecsandri:

„De pe plaiu-nstrăinării,
Unde zac şi simt că mor,
De amarul disperării
Şi de-al ţării mele dor,
Văd o pasăre măiastră
Alergînd spre răsărit
Şi o rază luminoasă
Şi un nour aurit".
. . . .

(Continuare în pag. 16)

Al. Sahia

Scriitor al proletariatului

„Simt în mine puterea de jertfă, iubesc oamenii..."

(*Alexandru Sahia*)

Da! Sahia a iubit oamenii, pentru ei s-a jertfit. Dar nu pentru toţi, ci numai pentru acei care prin nobleţea lor sufletească, prin dîrzenia luptei lor încercau să scuture amarul jug al robiei capitaliste în anii dintre cele două războaie mondiale. Pentru ceilalţi, obişnuiţi cu huzurul agonisit din truda altora, Sahia n-avea decît dispreţ şi ură.

Alexandru Stănescu (căci aşa se numea, Sahia fiind pseudonim) a văzut lumina zilei la 11 octombrie 1908 în comuna Mînăstirea, lîngă Olteniţa. Tatăl său voia să-l facă ofiţer şi îl va sili să petreacă şapte ani între „pereţii suri ai unui liceu militar" care — va arăta scriitorul de mai tîrziu — „mi-au înghiţat anii copilăriei şi ai adolescenţei în eforturile unei educaţii prusace — nu arareori cu bătăi".

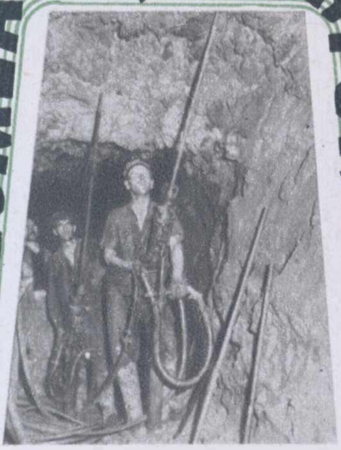
Fire voluntară el părăsi liceul militar în al optulea an, trecînd la liceul Sava. Urmă apoi Facultatea de Drept. Greutăţile îl căliră. Se mută dintr-un cămin în altul, zile întregi răbdă chinurile de jar ale foamei neostoite, dar nu încetă să înveţe. Trecu prin clipele unui dezechilibru sufletesc, dar voinţa lui, crezul ideologic pe care lecturile marxiste şi însăşi viaţa i-l făuriră, ieşiră biruitoare. Astfel, Al. Sahia intră în focul luptei celei mari a clasei muncitoare, deveni unul din soldaţii în slujba partidului.

Era o perioadă de cumplită mizerie. Ţara era în prada celor ce voiau s-o fascizeze şi s-o arunce într-un război aventuros împotriva U.R.S.S. Legi antimuncitoreşti nemiloase, şomaj, curbe de sacrificiu, timbru pe pîine. Şovinismul, patronat de stat, otrăvea sufletele, legionarismul se întindea ca o plagă. Pentru luptătorii legaţi de patrie, de popor, pentru muncitori, pentru comunişti erau doar închisori, torturi şi gloanţe.

În asemenea împrejurări Sahia se alătură altor intelectuali cinstiţi, făcînd front comun. Mai întîi redactează rubrica „*Faptelor diverse*" la Dimineaţa (1931). Dar faptele diverse nu erau pentru Sahia simple „fapte diverse".

(*Continuare în pag. 18*)

ÎN LUMEA ORIZONTURILOR de PIATRĂ

Fruntașul în muncă minerul Boiceanu Petru și ortacii săi la lucru în abataj

de C. DEMETRESCU

Sînt sigur că niciodată nu aș fi ajuns să cunosc oamenii despre care vreau să vorbesc, dacă în ziua cînd terminasem sarcinile care mă aduseseră la Baia Mare, tovarășii de la comitetul organizatoric orășenesc nu mi-ar fi spus:

— Să mergem mîine să vizităm și o organizație de bază fruntașă, la o întreprindere minieră.

Ne-am urcat în trenulețul cu care urma să coborîm în adîncuri echipat cu costumul de miner și avînd lîngă mine pe tovarășul inginer Chira Vasile, directorul exploatării miniere din Săsar „Petre Gheorghe". În grupuri, oamenii care trebuiau să intre în șut se apropiau de tren salutîndu-se cu tradiționalul „Noroc bun" al minerilor. Îi priveam. Pe fețele lor aspre și sănătoase nu se mai observă ca în trecut paloarea teribilei boli, silicoza.

Am pornit. Huruitul vagoanelor a cuprins galeria. Vocea omului nu se mai aude. Știu că am de străbătut aproape 5 kilometri în acest tunel care ne duce pe sub dealurile Popradului și coboară la aproape 400 metri sub pămînt.

Organizația de bază este fruntașă. Președintele organizației de bază tovarășul Costinaru Vasile ne spune că mai mult de 85% din muncitorii și tehnicienii care lucrează în această exploatare minieră, sînt membri ai asociației, au carnete și cotizațiile plătite pe întreg anul. Pregătirea se desfășoară potrivit programului cu o frecvență de sută la sută. Zeci de mineri au absolvit cercul de conducători auto și sute dintre ei sînt buni trăgători. Dar cum s-a ajuns aici? Fără îndoială că ușor n-a fost. Înainte de a pleca spre mină am văzut noul poligon de tir redus care se construiește prin muncă voluntară și prin folosirea resurselor locale. Mi l-a arătat însuși directorul exploatării, elevul de ieri, absolventul de azi al cercului de conducători auto.

Trenulețul își încetinește treptat, treptat, viteza și intrăm într-o uriașă hală scobită în stîncă, căptușită cu beton și luminată ca ziua. Mașinile de aici comprimă și trimit, prin sute de conducte, aerul necesar perforatoarelor răspîndite în nenumăratele abataje și fronturi de înaintare. Am ajuns. Liniștiți și tăcuți minerii se afundă spre locurile lor de muncă spre galeriile care se ramifică asemeni unui labirint. La lumina lămpilor de carbid se văd șinele vagonetelor țesute în adîncuri asemeni unei pînze de păianjen. Se aude deja clănțănitul ca de mitralieră al perforatoarelor minerilor din vechiul șut. Nu mai întreb nimic. Singura grijă e să-mi umplu ochii cu noul pe care îl descopăr la fiecare pas și, mai ales, să veghez să nu mi se stingă lămpașul. Cu „colivia", așa se numește ascensorul cu care se coboară și se urcă oamenii și vagonetele, treceau din galeria principală spre o altă galerie mai în adînc. În curînd, ne aflăm în lumea orizonturilor de piatră. Aici, în mină, se lucrează mereu din zori și pînă în zori. Soarele apune doar atunci cînd se sting lămpile de carbid.

Ascult atent explicațiile pe care mi le dă tovarășul director de care mă țin ca o umbră. Metoda de lucru este aceea a perforării umede adică folosind aerul comprimat și apa în sfredelirea stîncii. În trecut nu se folosea apa, iar minerul inhala tot praful care țîșnea de sub burghiul perforatorului.

Iată un licurici, ba nu trei. M-am înșelat, sînt lămpi, deci oameni. Ne apropiem de un abataj. Încep să aud și zgomotul perforatorului. Am ajuns. „Noroc bun". Privesc. O grotă în stîncă, trei lămpi agățate în perete, trei oameni în cămăși mînuind trei perforatoare de care se prind ca niște șerpi conductele de aer și apă. Tabloul este impresionant mai ales că îl trăiești la 400 m sub pămînt. Așa l-am cunoscut la orizontul 50 pe minerul Boiceanu Petru, deputat în Marea Adunare Națională, decorat cu „Ordinul Muncii" și unul din bunii trăgători ai organizației de bază a exploatării. Alături de ortacii săi Bleghia Vasile și Hochea Vasile, pregătea găurile pentru pușcare. În ele vor fi introduse peste puțină vreme cartușele de dinamită, amorsate electric, va răsuna apoi strigătul caracteristic: „Pușcăăăă!", după care șeful de echipă va apăsa pe butonul de contact. Un trăsnet va înfiora adîncurile iar suflul exploziei va face să tremure flacăra lămpilor. Noi bucăți din piatra înțepenită de zeci și zeci de mii de ani se vor desprinde, apoi fărîmate, vor lua drumul „rostogolului" de unde vagonetele le vor scoate afară la lumină.

Un grup de mineri executînd o ședință de tir

Am pornit mai departe. Trecem pe lîngă gura unui rostogol lîngă care se zărește o scăriță de lemn.

— Coborîm puțin spre alt abataj. Dezbrăcați-vă o să vă fie prea cald — îmi spune directorul. M-am executat și am început coborîrea. Cu fiecare treaptă simți cum crește temperatura. Iată și abatajul. La lumina lămpilor cu trupurile scăldate în sudoare și lucind ca unse cu ulei, perforau doi mineri. S-au oprit pentru cîteva momente. Fruntași în munca de perforare, Mureșan Pompei și tovarășul său Lazurcă Gheorghe ne întîmpină plini de voie bună de parcă n-ar lucra la peste 40°. Mai aveau puțin și urmau să pușce și ei. Aveau convingerea că vor reuși iarăși o depășire de normă. Se apropia doar „Ziua Minerului" și trebuia întîmpinată așa cum se cuvine. Despre același lucru ne vorbise și tovarășul președinte al comitetului organizatoric care își propusese, cu prilejul aceleiași zile să inițieze un concurs de tir și să primească noi membri dintre mineri în rîndurile asociației noastre.

După ce am început să urcăm din nou scara de lemn și am simțit primul val de aer rece, am crezut că am înviat. E grea munca minerilor!...

N-am urmat același drum. La întoarcere, am vizitat și alte abataje. Pretutindeni, pînă la ieșire din mină, am găsit aceiași oameni căliți în lupta cu piatra și dornici mereu să realizeze procente peste plan în cinstea „Zilei Minerului" care se apropia. Și aici, ca de altfel și în celelalte mine din patria noastră, această zi este data cînd fiecare din harnicii sfredelitori în piatră sau în cărbune raportează partidului și guvernului că și-au făcut din plin datoria.

Minerii din Săsar, pe care am avut fericitul prilej să-i cunosc, vor fi și de astă dată ca și în trecut, în primele rînduri.

Membrii A.V.S.A.P., elevi ai cercului de conductori auto la examenul de absolvire

(Continuare din pag. 15)

Un accident de muncă sau o sinucidere a unui șomer, o neregulă a proprietarilor de fabrici sau un incendiu „falimentar" al unui „asigurat" erau pentru el prilejul de a face un mic cap de acuzare împotriva silniciei orînduirii burghezo-moșierești. El vizitează fabricile, stă de vorbă cu muncitorii, se face ecoul păsurilor lor, devenind un tovarăș iubit și apreciat de ei.

Propaganda reacționară devenea însă din ce în ce mai puternică. Partidul avea nevoie de un organ de presă. Și iată-l pe Sahia, pe omul acela cu făptura puțină, cu surîsul blînd, de o rară delicatețe în fruntea unui grup de entuziaști, scoțînd revistele „Bluzele Albastre" și „Veac Nou". Existența acestor publicații a fost scurtă, dar ecoul lor în rîndurile muncitorilor, deosebit de mare. Asupra lui Sahia se abat persecuțiile Siguranței. Deși urmărit, el nu încetează să scrie. Pana lui dă la iveală noi pagini în care fie că înfierează masacrele de la Grivița, fie că își exprimă impresiile culese în călătoria făcută în Uniunea Sovietică și care vor purta titlul *U.R.S.S. — Azi.*

Dacă Sahia a fost un mare gazetar, el n-a fost mai puțin mare și ca scriitor. Nuvelele sale vor constitui tot atîtea lovituri demascatoare date regimului fascist. Pentru că în ele Sahia a atacat tot ceea ce era mai tipic pentru metodele de a guverna ale burgheziei, dovedind, în tot ce a scris, că înțelegea să se identifice cu cauza proletariatului.

În nuvela *„Revolta în port"* înfierează sugrumarea dreptului de înmormîntare, conform tradiției muncitorești, a tovarășului căzut; în *„Uzina Vie"* ni-i înfățișează pe muncitori intrați în conflict cu patronul și cu armata pentru a impune stăpînilor să cumpere o proteză unui accidentat; în *„Ploaia de iunie"* redă un crîmpei din viața plină de obidă a țăranilor flămînzi și goi din Bărăgan; în *„Execuția din primăvară"*, demască antisemitismul și practicile criminale ale burgheziei militariste. De altfel această temă a militarismului legată de cea a războiului, vor constitui obiectul altor trei nuvele: *„Moartea tînărului cu termen redus"*, *„Întoarcerea tatei din război"* și *„Pe cîmpia de sînge a Mărășeștilor"*. De un zguduitor tragism este și nuvela *„Moartea înghițitorului de săbii"*, al cărui erou, Gherlaș, simbolizează, prin destinul său, însăși soarta artei și culturii în regimul burghez.

Aceasta este temelia nuvelelor lui Sahia. Bogată în simboluri, ea demască prin puternice note de critică socială, atît pe plan social-economic cît și pe plan politic-cultural orînduielile nedrepte ale regimului burghezo-moșieresc. Umanismul vibrant al operei sale lasă să se vadă clar alături de cine bate inima scriitorului comunist Alexandru Sahia. Și cine știe cîte alte opere minunate ar fi zămislit această minte în continuă efervescență creatoare, dacă o boală neiertătoare, aceeași care a răpus multă floare a intelectualității ridicate din popor, n-ar fi pus capăt vieții — în august 1937 — acestui mare talent.

Sînt douăzeci de ani de la timpuria moarte a lui Sahia. Dar chipul și opera lui au rămas și vor continua să rămînă vii în inima oamenilor muncii, a acelor oameni pentru a căror eliberare și-a jertfit, pînă la uitarea de sine, propria lui ființă.

C. ATANASIU

POLIATLONUL NAUTIC

În cinstea Zilei Marinei R.P.R. la începutul lunii iulie, Centrul de pregătire marinărească Mamaia a găzduit cel de-al doilea concurs republican de poliatlon nautic A.V.S.A.P.

Așa cum îi arată și numele „poliatlonul nautic" cuprinde un ansamblu de probe, reprezentînd încununarea activității din cluburile nautice și echipele de poliatlon nautic.

Comparativ cu anul trecut, probele au fost mai grele. Astfel proba de complex de înot s-a făcut pe 200 m în loc de 100 m, ștafeta pe 7 × 100 m în loc de 8 × 50 m, iar la probele de practică pe ambarcațiuni, pe lîngă proba de ramare pe 2000 m, s-a mai introdus o probă de ramare de rezistență pe 10.000 m.

La concurs au participat echipele reprezentative a opt regiuni, fiecare fiind compusă din opt poliatloniști și un conducător de lot.

Iată care a fost, pe scurt, filmul desfășurării probelor și clasamentele.

În prima probă *„complexul de înot pe 200 m"*, fiecare concurent a trebuit să înoate îmbrăcat 50 m, să se dezbrace în apă, să salveze un „înecat" pe 25 m și apoi să înoate liber 125 m. Ajuns la capătul forțelor i se mai cerea un ultim efort, urcarea pe o parîmă (frînghie mai groasă) de trei metri.

Cel mai bun rezultat l-a obținut Kontor Ioan (4' 07''), din regiunea Timișoara. Clasamentul pe echipe: Timișoara, Galați, oraș București, București, Autonomă Maghiară, Cluj, Craiova, Constanța.

Într-o altă probă de înot aplicativ *„trecerea unui obstacol de apă"*, o echipă de cinci, din care se presupunea că numai unul știa să înoate, trebuia să treacă o apă lată de 50 m, cu tot echipamentul. Primul urma să înoate și să ia cu el capătul unei saule (o frînghie mai subțire), pe care să o întindă peste apă. Următorii trei treceau apa ținîndu-se cu mîinile de saulă, iar ultimul era tras de ceilalți de pe malul opus. Una din condițiile necesare era ca arma să nu fie ținută cu gura țevii în apă.

Clasamentul pe echipe: București (4' 38''), oraș București (4' 44''), Galați (5' 02''), Cluj, Autonomă Maghiară, Constanța, Craiova, Timișoara. Echipa regiunii Timișoara a pierdut trei minute cu desfășurarea saulei pe care n-a strîns-o cu grijă înainte de probă.

În a treia probă, tot de înot, *„ștafeta 7 × 100 m"*, tehnica individuală și viteza și-a spus cuvîntul. Clasamentul pe echipe: Timișoara (9' 21''). Autonomă Maghiară (10'30''), București (10' 46''), Galați, oraș București, Craiova, Constanța, Cluj (descalificată).

„Aruncarea bandulei", probă la care se cere iscusință, forță și precizie, a dat naștere unei lupte strînse pentru primele trei locuri. Bandula este o saulă lungă de 40 m, la capătul căreia se leagă o pară de lemn. Ea servește pentru trasul unei parîme la o distanță de 15—25 m, cînd aruncarea directă a parîmei nu se poate face.

Recordul de 27 m stabilit anul trecut, a fost ridicat la 33,25 m de către Andrei Anghel (regiunea București). Clasamentul pe echipe: București, Galați, oraș București, Timișoara, Craiova, Autonomă Maghiară, Cluj, Constanța.

La proba de *„semnalizare"* s-a obținut de asemenea un progres. Dacă anul trecut nici o echipă n-a obținut baremul cerut, anul acesta a fost atins de toate echipele. Cele mai bune rezultate le-a avut perechea Mazilu Gheorghe, Peicea Marin, din echipa regiunii București. Clasamentul pe echipe: oraș București, București, Cluj, Galați, Constanța, Autonomă Maghiară, Timișoara, Craiova.

Probele de ramare au prilejuit o întrecere disputată între echipele regiunilor Galați și București.

Clasamentul pe echipe la proba de *„ramare pe 2000 m"*: Galați (12' 10''), București (12' 39''), Autonomă Maghiară (12' 44''), Constanța, Craiova, oraș București, Timișoara, Cluj.

Proba de *„ramare pe 10.000 m"*, s-a desfășurat în condiții grele, pe vînt puternic și valuri. Pînă la jumătatea cursei a condus echipajul regiunii București, care apoi a fost întrecut de echipajul regiunii Galați. Clasamentul pe echipe: Galați (56' 23''), București (57' 53''), oraș București (1 h 01' 24''), Autonomă Maghiară, Timișoara, Craiova, Constanța, Cluj.

În penultima probă *„tir redus la 50 m"*, poziția culcat nerezemat, clasamentul a fost: Galați, oraș București, București, Timișoara, Cluj, Craiova, Constanța. Cel mai

(Continuare în pag. 18)

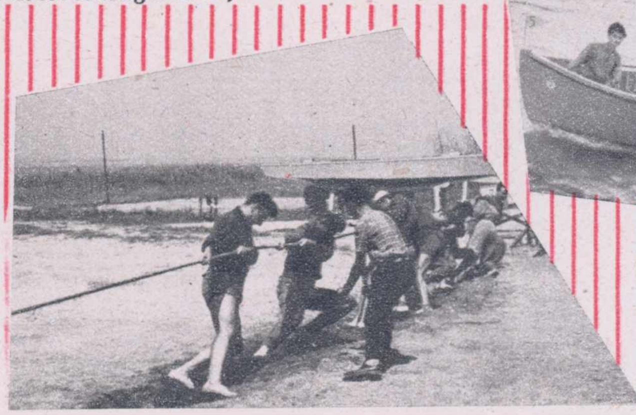

Startul la proba de „complex de înot pe 200 m"

Salvarea „înecatului"

Echipa regiunii București în plin efort la tragerea la parîmă

Echipa regiunii Galați la terminarea probei de „ramare 10 000 m"

bun rezultat individual a fost obținut de Dinu Dumitru de la regiunea Galați.

După opt probe, echipele regiunilor Galați și București se găseau la egalitate de puncte, în clasamentul general. Ultima probă „*tragerea la parîmă*" avea să hotărască soarta primului loc.

La capătul unei lupte spectaculoase, echipele s-au clasat astfel: oraș București (10 p), București (9 p), Timișoara (9 p), Galați (8 p), Constanța (3 p), Craiova (3 p), Cluj (0 p).

Concursul de poliatlon nautic, ediția 1957, s-a terminat cu următorul *clasament general* pe echipe:

I.	Regiunea București	7900 puncte
II.	Regiunea Galați..	7700 puncte
III.	Oraș București....	7300 puncte
IV.	Regiunea Timișoara	5900 puncte
V.	Regiunea Craiova..	4300 puncte
VI.	Regiunea Cluj	4000 puncte
VII.	Regiunea Constanța	3800 puncte
VIII.	Regiunea Autonomă Maghiară (eliminată din concurs după șapte probe la care acumulase 4600 puncte).	

*

Poliatlonul nautic 1957 nu s-a desfășurat în mod calm, fără întîmplări neobișnuite. Greutăți, scene de eroism sportiv, unele manifestări necorespunzătoare etc, au fost presărate pe parcursul său.

Principala greutate a constituit-o desele cazuri de indisponibilități ale unor concurenți. Alternativ, doi din echipa regiunii Constanța, doi din echipa regiunii București și trei din echipa oraș București, au făcut temperaturi de 38 și 39 grade.

Reținerea lor la pat, chiar pentru scurt timp, a constituit o problemă dificilă pentru medici și juriu. Pur și simplu echipierii nu voiau să renunțe a participa la probele pentru care erau specializați sau la probele în care echipa respectivă ar fi fost descalificată, dacă nu se prezenta cu numărul complet de concurenți. Pentru acești „recalcitranți" s-a mai adăugat a zecea probă „injecțiile cu omnadin și pneumosept". Toată admirația pentru acești sportivi cu un dezvoltat spirit de echipă.

O scenă emoționantă, de eroism sportiv, s-a petrecut cu ocazia unei trageri la parîmă. Echipa Regiunii Autonome Maghiare urma să tragă cu echipa regiunii București. Din ultima echipă, doi concurenți, Mazilu Gheorghe și Achenbrener Paul, nerestabiliți încă, li s-a interzis de medic să depună eforturi în această probă. Cu toată disperarea și lacrimile din ochii lor, au fost obligați să intre în cameră. Cum era de așteptat, echipa regiunii București, rămasă în șase oameni în loc de opt, era pe punctul de a fi învinsă de echipa Regiunii Autonome Maghiare, care era completă. În acel moment, cei doi bolnavi n-au mai putut suporta situația, au ieșit din cameră și s-au alăturat celorlalți coechipieri. Acest gest de elan sportiv și abnegație a fost hotărîtor. Echipa regiunii București a reușit să refacă terenul pierdut și să învingă, în aplauzele întregii asistențe.

Din păcate, conducătorul lotului Regiunii Autonome Maghiare n-a apreciat așa cum se cuvenea gestul de înaltă sportivitate a celor doi concurenți, ci din contră a protestat și a adus acuzații neîntemeiate președintelui juriului. Nefiind la prima abatere a fost sancționat prin îndepărtarea lui din concurs. Cum o parte din echipa regiunii s-a solidarizat cu conducătorul ei, întreaga echipă a fost eliminată.

Comitetul organizatoric regional Timișoara s-a orientat greșit prezentînd o echipă compusă din jucători de polo ai unui club din Arad, în loc de a trimite elemente pregătite în cadrul asociației și legate de ea, așa cum sînt destule la Clubul nautic regional din Timișoara.

Deși la această ediție s-au obținut rezultate superioare anului trecut, totuși ele ar fi putut fi și mai bune, dacă concursul nu s-ar fi ținut în plin sezon de activitate practică marinărească, ci către sfîrșitul lui. Nevoia selecționării lotului care ne reprezintă în R. P. Bulgaria a impus însă datele acestea.

Centrul de pregătire marinărească Mamaia s-a străduit să asigure cele mai bune condiții de cazare, hrană și desfășurarea concursului. Juriul a avut de rezolvat unele probleme neprevăzute și dacă a avut unele deficiențe, ele s-au datorat în primul rînd lipsei de experiență în astfel de concursuri.

Ca o ultimă problemă este necesar să arătăm că poliatlonul nautic constituie o probă grea și completă. Poliatloniștilor li se cer o serie de calități ca: rezistența fizică la eforturi repetate, îndemînare, performanțe individuale — în special la înot — și un accentuat spirit de echipă. Poliatlonul nautic a început să atragă un număr apreciabil de sportivi din cadrul asociației. Față de această situație se impune ca concursurile de poliatlon nautic să fie recunoscute de către organele sportive oficiale din țara noastră și să i se acorde drepturile ce decurg din această recunoaștere.

V. CONSTANTIN

văpaia

de Emil GEORGESCU

Un simplu mormînt pe care în fiecare an pionierii satului din apropiere răsădesc flori. Atît...

La mormîntul de pe creasta dealului nu a plîns și nu va plînge niciodată nimeni. Pe mormintele eroilor, nu trebuie să curgă lacrimi. Plînsul e o slăbiciune a sufletului omenesc, iar amintirea eroilor nu inspiră niciodată slăbiciune.

*

Trecuseră mai bine de două luni de la 23 August 1944. Ostașii romîni înfrățiți în luptă cu ostașii sovietici, începuseră în Ardeal acțiunile lor comune împotriva fascismului.

Mureșul își legăna leneș apele. Pe celălalt mal, ca o cocoașă uriașă, prelungă, înveșmîntată-n cenușiu, se întindea spre dreapta, împînzit de fortificații nemțești — dealul Sîngeorgiului. În speranța că vor reuși să oprească înaintarea vijelioasă a batalionului, ajuns în localitatea Iernut, de dincoace de Mureș, se încu bseră acolo. în' noaptea precedentă, grupurile fasciste care mai reușiseră să se retragă.

La orizont abia apăruseră primele licăriri de lumină cînd, deasupra pozițiilor batalionului se abătu un cîrd negru de Stukas—uri în picaj. Vuietul creștea infernal. Apoi... zeci de explozii scormoniră pămîntul reavăn și învolburară apele Mureșului. Dar fiecare explozie ințețea și mai mult văpaia urii pentru orașele și satele distruse, pentru copiii, soțiile și părinții uciși. „În zadar! Tot nu ne scăpați!", gîndea fiecare soldat și ofițer.

Comandantul batalionului își privi tăcut ceasornicul. „Oare, de ce nu începe artileria". Atîta apucă să gîndească și de undeva din spate își dezlănțuiră potopul ucigător asupra pozițiilor nemțești — artileria romînă și cea sovietică. Sute, mii de proiectile au mușcat setoase din cocoașa cenușie în acea dimineață de noiembrie. În toiul acestui vacarm, o pîlpîire sîngerîndă scrută înaltul cerului... rămase o clipă aninată acolo sus, apoi din ea se desprinse trei steluțe ce-și tîrîră uluitor de repede spre pămînt cozile tot atît de sîngerînde. Era semnalul de începere a forțării Mureșului. Numai cîteva minute și sedinurile înțesate cu oameni, armament și muniție, săltau pe valuri. Comenzi scurte, mișcări fulgerătoare... și, după debarcare, batalionul porni la atac luînd pieptiș coasta dealului cu cota 296. Cu mîinile încleștate pe arme, infanteriștii, bravii noștri infanteriști, se apropiau tot mai mult de creastă, îmbărbătați, chemați parcă de singuraticul stejar ce se înălța acolo sus, falnic, ca un voinic legendar. Nici un foc de armă, nici un lătrat de mitralieră nu oprea înaintarea batalionului.

Comandantul înțelese însă intenția nemților de a deschide foc cu tot armamentul la mică distanță. Ordonă companiilor să se oprească în spatele dîmbului ce înconjura botul dealului ca o centură uriașă și să deschidă foc. Dar, chiar în clipa următoare, nemții începură să tragă și ei cu o înverșunare nebănuită. Aruncătoare de mine, mitraliere, tunuri toate vărsau moarte. Niște mîini

enorme parcă se ridicau deasupra parapetelor și lăsau să se rostogolească grenade, sute de grenade, iar aruncătoarele de flăcări grele, întindeau limbi uriașe de foc asupra batalionului. Se încinse o luptă crîncenă. Mult timp a durat infernul exploziilor și al șuieratului de gloanțe. De mult ar fi fost cucerită cota 296 dacă n-ar fi intervenit din nou blestematele Stukas-uri. Atacul a fost oprit. Pentru a scoate companiile din focul ucigător al inamicului, comandantul a hotărît să le retragă cîteva sute de metri. Cînd exploziile și împușcăturile mai conteniră, soarele trecuse de zenit.

Aviația proprie semnalase diviziei că în spatele dispozitivului nemțesc au apărut tancuri. Comandantul batalionului primi ordin să trimită în apropierea cotei un radiotelegrafist care să comunice precis locul tancurilor.

★

Strîngîndu-i mîna cu căldură sergentului Istrate, comandantul îi spuse: „Misiunea e grea Istrate, dar sînt convins că o vei îndeplini".

Și a plecat Istrate, flăcăul oacheș, cu statura zdravănă, acolo sus, cu „G-ul" în spate, înfruntînd moartea. A ocolit botul dealului, s-a avîntat, încovoiat de povara din spate, prin păduricea ce se lăsa tăcută pe coama dealului, spre stînga. Abia apucă să facă cîțiva pași prin tufișurile dese că nemții începură să tragă și mai îndrăcit. „Oare să-l fi descoperit?" Gloanțele îi șuierau pe la urechi, înfigîndu-se cîinoase aproape de el, cînd în stînga, cînd în dreapta, în pămîntul umed. Dar nici gloanțele ucigătoare, nici crengile ce-l plesneau sîngerîndu-i fața, nici stația care părea de sute de kilograme nu-l opriră pe sergentul Istrate. Tîrîș, el se avîntă din nou spre celălalt capăt al păduricii, ce se prelungea pînă aproape de cotă. Un șuierat prelung...o exploz'e surdă... Istrate fu ridicat și aruncat undeva...

Cînd și-a revenit, era cu fața în jos, iar în spate îl apăsa ceva greu. „Stația trebuie să fie" — își aminti el. Se răsuci și bulgări mari de pămînt amestecați cu rădăcini se rostogoliră pe lîngă el. În dreapta o groapă în formă de pîlnie. Încercă să se ridice dar piciorul drept nu se mai supunea voinței sale. Înțelese. Era rănit. Pe pulpă simți ceva cald, lipicios. Învingînd toropeala ce-l cuprinse, își descheie vestonul și, cu mîini tremurînde, rupse o fîșie din cămașă. În timp ce-și lega strîns piciorul îi apăru în minte misiunea. Ridicîndu-și privirea, zări numai la doi metri în față stația răsturnată cu capacele desfăcute.

Incepu să se tîrască, folosindu-se numai de piciorul stîng. La fiecare ridicătură de pămînt o durere istovitoare îi cuprindea piciorul rănit. Totuși, marginea pădurici rămăsese în spate. Nemții mai răriseră focul. „S-o creadă ei că m-au dat gata" gîndi Istrate tîrîndu-se mai departe spre cotă. Cota și stejarul erau numai la cîțiva pași. Ah! Dacă piciorul ăsta moale care parcă nu mai făcea parte din corpul său ar fi fost zdravăn!... Cu o ultimă sforțare Istrate se repezi înainte, în mîncătura de pămînt de lîngă stejar. Își puse stația în funcțiune și luă legătura: „Zambila 1, Zambila 1! Aici Văpaia! Am atins capătul liniei BH — răspunde cum m-auzi, răs..."

Cîteva minute sau poate secunde au trecut numai, și a recepționat confirmarea apelului. Legătura fusese stabilită. De la cotă, avea în față toată panorama cîmpului de luptă. La cîțiva kilometri pe valea de la est de sat, o coloană de tancuri și autoblindate nemțești se îndrepta spre deal.

„Zambila 1! Aici Văpaia! În caroul M. S. circa 500 de metri sud, tancuri..."

Așteptă cu înfrigurare... Apoi un val de foc se abătu asupra coloanei de tancuri și asupra tranșeelor nemțești scormonind pînă în străfunduri vizuina dușmanului. Coloana își opri înaintarea. Totuși cîțiva „Tigri" au virat la dreapta și cu motoarele în plin se îndreptau spre cotă, spre stejar.

„Zambila 1! Aici Văpaia! Tigrii se îndreaptă spre caroul..."

Din nou focul concentrat al artileriei căzu asupra tancurilor nemțești. Două din ele au fost scoase din luptă. Restul își continua însă înaintarea. Coloșii de fier se apropiau tot mai mult. Vuietul motoarelor creștea din ce în ce, mai aproape, tot mai aproape. Un gînd străfulgeră mintea lui Istrate: „dacă vor trece de creastă, ai noștri sînt în pericol". Scrîșnind de durere, se ridică rezemîndu-se cu stînga de stație iar cu dreapta de marginea scobiturii. Era atît de slăbit! Iar tancurile, blestematele tancuri nemțești se apropiau înfiorător de repede. Erau acum la numai cîteva sute de metri.

Dinții se încleștară pe buze, sîngerîndu-le. Broboanele de sudoare i se uneau în bărbie. Fața sergentului Istrate pentru un moment crispată, se limpezi însă deodată, ca în clipa marilor hotărîri... Flăcăul oacheș, se aplecă peste stație și transmise: „Zambila 1! Aici Văpaia! Trageți la stejarul de pe creastă! Trageți! Trageți!..."

Un potop de trăsnete începu să sfîrtece, să muște botul dealului spre cota 296. „Ah, tancurile acestea, ce repede se apropie!". În stînga tancurile creșteau, luînd proporții colosale. În dreapta puterea nevăzută ce răscolea pămîntul — exploziile nu le mai auzea — înainta zeci de metri, tot mai mult spre el. O răbufnire puternică, flăcări, pămîntul parcă se despică și totul căzu în neant, în nesfîrșit...

★

Cînd cuvintele „Trageți la stejarul de pe creastă" îi răsunară în urechi, comandantul îngălbeni, iar cînd cele cinci „Katiușe" sovietice și 60 de piese romînești de artilerie își vărsară focul năprasnic pe creasta dealului, își acoperi fața cu palmele. Ce tare-i zvîcneau tîmplele!...

Două batalioane din regimentul ce se aflase la Cipău executau o învăluire pe dreapta. Comandantul batalionului primi ordin să atace din nou... Infanteriștii asaltau acum pe inamic, scoțîndu-l din șanțuri cu baionetele. Poziția fusese cucerită.

★

Amurgul aprindea întreaga zare. Cu casca în mîna dreaptă, comandantul batalionului zăbovi cîteva clipe, acolo sus. Un ciot de stejar își înfipsese deasupra gropii, rădăcinile pline de pămînt, ca tentaculele unei caracatițe asupra victimei.

În vale, clipocitul valurilor Mureșului parcă glăsuia: Eroului slavă!... Eroului slavă...! Eroului slavă!...

slavă ție!

Ostașului romîn căzut alături de ostașul sovietic pentru eliberarea patriei noastre.

Cîndva bunica ta, dintr-un pridvor,
Un drag prieten poate, oarecine,
O mamă, o iubită, un odor,
Te-o fi strigat pe nume și pe tine...

Erou al ăstor vremi, ai căzut
Străpuns de plumbi, zdrobit de schije poate,
Strivit sub tanc, din nouri doborît,
Ori mistuit de ape-nvolburate;

Și-n focul luptei nu te-ai dat înfrînt;
Pentru a țării cauză măreață,
Tu ai plătit un preț nespus de sfînt
Și-ai scris cu sînge: viață pentru viață!

Ostaș romîn care-ai luptat
Alături de armata cea mai bravă!
Poporul tău, de-atunci descătușat,
Ți-nchină azi fierbinte imn de slavă!...

Ion TEODORESCU

CRONICA navomodelistică

De curînd a avut loc la sediul Clubului Nautic Central un nou concurs de navomodele cu participarea membrilor Clubului tinerilor navomodeliști de la Palatul Pionierilor din București.

Concursul, organizat în cinstea celui de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, a fost deschis printr-o reușită demonstrație de modele de yole olimpice executate de micii constructori începători ai clubului.

În urma probei tehnice de verificare a calităților de contrucție și nautice cît și a celor de navigație s-au clasat:

Locul I: navomodelul constructorului Irimescu Gh.

Locul II: navomodelul constructorilor Georgescu M. și Șoavă C.

Locul III: navomodelul constructorilor Caprini M. și Gered M.

La clasa machete, locurile I și II au fost ocupate în ordine de portavionul tînărului constructor Georgescu M. și puitorul de mine realizat de Iorgulescu Ion.

Pionieri și școlari AEROMODELIȘTI

Începînd din luna iunie 1957, revista „Aripile Patriei" organizează, pentru voi, un interesant concurs cu probleme aeromodelistice cu tema: „Aeromodeliști, știți să răspundeți?"

La acest concurs pot participa toți pionierii și școlarii aeromodeliști care nu depășesc vîrsta de 16 ani inclusiv. Concursul se închide în luna decembrie a.c. și este dotat cu următoarele premii:

— Premiul 1 — o bicicletă

— Premiul II — un aparat de fotografiat

— Premiul III — un trening și o trusă traforaj.

Premiile se vor acorda celor ce vor întruni numărul maxim de puncte și vor prezenta cel mai reușit plan de aeromodel construit.

Participînd la acest concurs vă îmbogățiți cunoștințele despre „mica aviație sportivă" — aeromodelismul.

Pentru amănunte, procurați-vă la timp revista „Aripile Patriei"

Fig. 1 Lăptuca busolă (Lactuca serriola)

ORIENTAREA cu mijloace improvizate

de H. SPIRESCU

Deși problema orientării a fost tratată în mai multe ocazii și s-ar părea că este închisă, totuși ar fi o greșeală să socotim acest lucru.

Vom arăta cîteva din mijloacele și procedeele improvizate de orientare, ce pot fi experimentate îndeosebi, pe timpul excursiilor.

Noaptea în afară de Steaua Polară sau de Lună, mai sînt cîteva elemente care pot să ne ajute în orientare.

În timpul nopților fără Lună, cînd atmosfera este limpede, vedem în prima parte a nopții, mai multă lumină în partea vestică a orizontului, iar, în ultima parte a ei, mai multă lumină în partea estică.

Atunci cînd sînt nori, nu putem conta pe acest amănunt cu certitudine, căci luminozitate poate arăta o porțiune de atmosferă pe care se reflectă lumina electrică a vreunei localități, mai mult sau mai puțin depărtată. În acest caz, lumina este mai gălbuie și cu oarecare aproximație ne poate da totuși indicii asupra locului nostru de stație în raport de localitatea respectivă.

Chiar și Carul Mare ne poate indica direcția. În prima parte a nopții nordul este în dreapta Carului Mare, iar la miezul nopții drept spre mijlocul lui.

Planeta Venus (Luceafărul) ne poate arăta dimineața estul sau seara vestul, cunoscînd faptul că această planetă, avînd orbita între Soare și Pămînt, nu se poate găsi niciodată în partea opusă Soarelui.

Ziua, orientarea poate fi făcută mult mai ușor decît noaptea, căci avem multe elemente naturale sau artificiale care pot să ne dea indicații prețioase asupra locului de stație, față de punctele cardinale.

Este necesar să cunoaștem cîteva mici amănunte asupra vieții plantelor. De exemplu, în dealurile din cîmpie pădurile de fag, iar în munte cele de molid, se întîlnesc de obicei pe pantele nordice. La munte „smirdarul" (Rhododendron) se întîlnește numai pe culmile dinspre nord. Gîrnița, o varietate de stejar, crește mai ales pe pantele sudice.

Alte plante ne arată punctele cardinale prin așezarea frunzelor sau florilor. Lăptuca sălbatică (Lactuca serriola) are frunzele prinse pe partea dinspre nord a tulpinei, așa că orientarea frunzelor arată direcția generală nord-sud. Din această cauză i se spune și lăptuca busolă (fig. 1). Floarea soarelui, atunci cînd este tînără, întoarce tot timpul talgerul florii cu fața spre soare, rămînînd la maturitate cu fața spre est.

În cazul deplasărilor pe suprafețe mici din regiunile cunoscute, un punct depărtat ne poate folosi ca reper pentru a cunoaște direcția unui punct cardinal. Astfel, în jurul Iașilor, vom ști că silueta Ceahlăului ne arată vestul, iar în cîmpia de la sud-est de Tîrgoviște, silueta Bucegilor ne arată nordul. Tot în regiunile cunoscute ne poate fi de folos vîntul care bate de obicei în aceeași direcție. Cu ajutorul unui pai de mohor, cu coada frîntă, introdus într-un pai de grîu, aflăm direcția vîntului (fig. 2). Cînd nu-l avem la dispoziție putem afla acest lucru umezind un deget. Vom simți prin răcoarea produsă de evaporare, direcția vîntului.

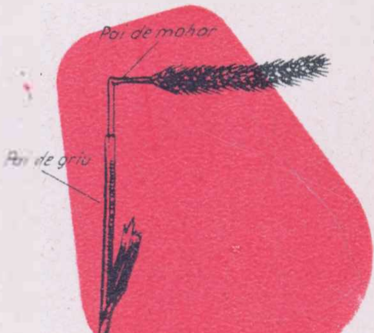
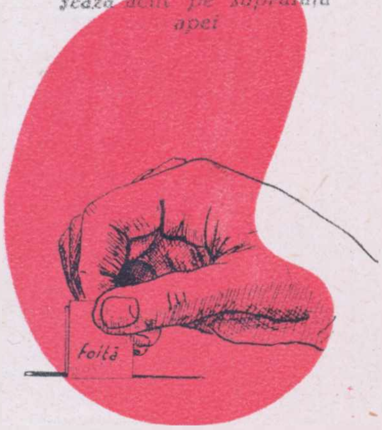

Fig. 2 Giruetă improvizată

La munte, intensitatea vîntului ne indică apropierea crestei, iar dacă terenul este acoperit, planta „argințica" ne arată apropierea vîrfului sau cumpăna apei.

În fine, mai putem afla nordul, în mod sigur, cu ajutorul unor legi din fizică și, mai precis, cu un lighean (cană sau farfurie adîncă), o foiță de țigară și un ac de cusut magnetizat. Pe suprafața apei perfect liniștită așezăm acul peste foița de țigară (vezi fig. 3). Cînd hîrtia se udă va cădea la fund iar acul va continua să plutească singur, întorcînd spre nord vîrful său magnetizat. Aflăm așa punctul cardinal care ne va ajuta în orientare.

Fig. 3 Felul cum se așează acul pe suprafața apei

Să încercăm în excursii să ne familiarizăm cu aceste probleme care, odată experimentate, nu vor fi pentru noi, în cazurile extreme, decît ajutoare prețioase și binevenite. În felul acesta vom putea fi de folos cînd patria va avea nevoie de noi.

CUM SE POATE AFLA DESPRE

Exploziile atomice

În prezent există o metodă bine pusă la punct, care permite să se stabilească momentul exploziei unei bombe atomice, să se determine locul acestei explozii și chiar tipul bombei explodate.

Faptul că explozia a avut loc, poate fi stabilit prin metoda unanim adoptată de descoperire a diferitelor trepidații importante ale scoarței pămîntului. Acestea se observă cu ajutorul seismografelor, aparate care indică intensitatea și direcția răspîndirii cutremurului. În urma vitezei inegale de răspîndire a oscilațiilor transversale și longitudinale ale scoarței pămîntului, care se nasc cu ocazia exploziei, pentru determinarea epicentrului ei este suficient așadar să se descifreze indicațiile unui seismograf.

Date mai precise și detailate cu privire la explozia unei bombe atomice, se pot obține însă pe calea studierii radioactivității atmosferice. În acest scop, se folosesc avioane în a căror aripă se află un dispozitiv special pentru luarea probelor. La momentul oportun, pilotul deschide supapa cu ajutorul unei manete special construită, aerul este aspirat în dispozitiv și trecut prin filtre de hîrtie care rețin praful. Pe aceste filtre rămîn particule de praf de plutoniu, uraniu-235 și fragmente nucleare, formate cu prilejul reacției în lanț a exploziei. Cu ocazia trecerii aerului printr-o soluție bazică, se absoarbe bioxidul de carbon, care poate să cuprindă carbon-14 radioactiv, născut în urma exploziei. Se arde apoi în cuptor tritiu aflat în probă și care formează apa de tritiu ce se condensează în răcitor. O împărțire mai amplă a substanțelor, și analiza lor se obține ulterior, în cadrul unui laborator special.

Inițial, în laborator sînt cercetate filtrele care dacă conțin plutoniul sau uraniul, ne arată că a avut loc o explozie atomică. Apoi se cercetează conținutul absorbanților bazici și apa înghețată în analizator. Prezența bioxidului de carbon radioactiv descoperită în absorbanții bazici cît și a tritiului în apă, ne îndreptățesc să presupunem că undeva s-a produs explozia unei bombe termonucleare. Cu prilejul cercetărilor filtrelor, în afară de plutoniu și uraniu, se reușește a se descoperi și fragmente de fisiune care se deosebesc unele de altele prin perioadele lor de înjumătățire și prin proprietățile lor chimice.

Iată un exemplu care ilustrează cum, prin această metodă, s-a stabilit nu numai faptul că au avut loc diferite explozii termonucleare, dar s-a și emis ipoteza cu privire la experimentarea unui nou tip de bombă. În 1954, după cîteva experiențe întreprinse cu arma nucleară realizate de către S.U.A. în atolul Bikini, oamenii de știință din Japonia cît și din alte țări au luat o serie de probe de aer la o mare altitudine. În ele au fost descoperiți izotopi radioactivi ai stronțiului, bariului, lantanului, ytriului, ceriului și alte fragmente de fisiune ale uraniului și plutoniului. Cantitatea acestor izotopi a fost atît de mare, încît originea lor, nu a putut fi explicată prin explozia încărcăturilor atomice. De aceea, s-a ajuns la concluzia că aceste fragmente de fisiune s-au format în urma înjumătățirii învelișului greu de uraniu al puternicelor bombe termonucleare.

Într-o serie de laboratoare din U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța, Germania occidentală cît și din alte țări se cercetează din punct de vedere radioactiv probe de aer luate sistematic la o altitudine ce oscilează între 4 și 12 km. Pe baza acestor date, se realizează curbe care permit a se descoperi sporirea bruscă a radioactivității la scurt timp după realizarea experiențelor cu arma atomică și termonucleară.

Problema determinării momentului exploziei poate fi rezolvată pe calea studierii vitezei de scădere a radioactivității fragmentelor de fisiune, captate în filtrul dispozitivului descris. Experiențele unei serii de laboratoare au arătat că mărimea inversă a radioactivității fragmentelor de fisiune crește proporțional cu timpul ce s-a scurs din momentul exploziei. Prin urmare, rezultatele măsurătorii descreșterii în funcție de timp a radioactivității reziduurilor colectate în filtrele prin care au fost captate probele de aer, permit să se stabilească destul de precis cînd a avut loc explozia.

M. B. NEIMAN
Doctor în științe chimice

SCURTE ȘTIRI

BUNĂ ȚINTAȘĂ

În raionul Drăgănești-Vlașca, organizațiile de bază A.V.S.A.P. depun un interes deosebit pentru pregătirea echipelor de tir în vederea viitoarelor concursuri.

Printre celelalte organizații de bază cea din Răsucenii de Sus se remarcă în mod deosebit prin rezultatele obținute în domeniul tirului. Aici datorită muncii de agitație și propagandă bine îndrumată s-a reușit ca în rîndurile trăgătorilor să fie atrase și numeroase tinere.

Depunînd un interes deosebit și urmărind cu atenție toate îndrumările date de instructorul Bratu Stan, două dintre ele Leianu Irina și Spalatu Maria, au obținut cu timpul rezultate din ce în ce mai bune, lucru care a dus la încadrarea lor în echipa de tir.

De curînd — la concursul regional de tir organizat de U.C.F.S., tovarășa Leianu Irina s-a clasat pe primul loc iar echipa A.V.S.A.P. din care făcea parte, pe locul doi.

Exemplul de mai sus ilustrează faptul că se obțin întotdeauna rezultate frumoase atunci cînd se lucrează cu răbdare și perseverență pentru descoperirea și atragerea, spre diferite discipline ale sportului aplicativ, a numeroaselor elemente tinere și talentate din rîndurile membrilor organizațiilor noastre de bază.

Dumitru CATONE
Corespondent

LECȚIE PRACTICĂ

In comuna Rădulești, din raionul Ilia, a funcționat anul acesta un cerc de pionieri constructori poduri. De curînd, membrii acestui cerc au avut prilejul să aplice practic cele însușite în orele de teorie.

Sfatul popular de aici a luat inițiativa construirii unui pod peste Valea Răduleștiului.

Primii care au răspuns la chemare au fost, bineînțeles, podarii noștrii. Cei douăzeci și cinci de tineri au transportat cu mijloace proprii, la locul unde urmează să se construiască podul, lemnul, piatra și cimentul. Apoi, tot ei au fasonat, așa după cum au învățat, lemnul pentru lacrele podului.

Astfel, nu peste multă vreme cetățenii comunei vor trece Valea Răduleștiului pe podul la a cărui construcție au pus multă pricepere și îndemînare și tinerii Laurian Gheară, Tismotei Oliviu și Iosif Petcu.

Nicolae CAZAN
Corespondent

POVESTEA UNUI CERC DE NAVOMODELISM

Intreprinderea unde lucrez patronează Școala Elementară Nr. 41 Mixtă, care în cadrul politehnizării, avea nevoie de un instructor care să predea elevilor noțiuni de lăcătușerie și tîmplărie. M-am oferit și am trecut la înființarea unui atelier. La început, mai modest, apoi utilat din ce în ce cu scule mai numeroase, atelierul atrăgea interesul elevilor.

După ce elevii au deprins în suficientă măsură mînuirea sculelor de lăcătușerie și tîmplărie, mi-a venit o idee. Ce-ar fi să înființăm în școală un cerc de navomodelism. Ca fost absolvent al cursului de marinărie generală de la Mamaia aveam noțiunile de bază și puteam oricînd să-mi procur și materiale didactice.

Ca să-i atrag, am construit singur o yolă. Tinerilor le-a plăcut și și-au manifestat dorința de a construi și ei bărcuțe ca mine. Era tot ce așteptam. După ce am anunțat direcția școlii de intenția mea și am obținut și aprobarea comitetului organizatoric raional am trecut la lucru.

De atunci și pînă cînd scriu aceste rînduri am parcurs un drum destul de lung, presărat cu frumoase rezultate.

În afară că am obținut ca Școala Elementară Nr. 41 Mixtă să fie fruntașă pe raionul 1 Mai în activitatea de politehnizare, la concursul de navomodelism de anul acesta din București am reușit ca școala să se prezinte cu 20 de yole și 2 yachturi, construite de mîinile harnicilor mei ucenici.

Apoi, tot în atelierul nostru, s-a construit și o veilleuză, tip yolă, pe care pionierii din școala noastră au trimis-o în dar pionierilor din Moscova cu prilejul celui de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.

Dar credeți că dacă ne aflăm în vacanță activitatea cercului de navomodelism de la A.R.U.C. — Colentina și-a încheiat activitatea?

Vă invităm să ne vedeți la lucru.

Paul POPESCU
Corespondent

AU CONSTRUIT O PISTĂ CU OBSTACOLE

Tinerilor din Topana, raionul Vedea, comună așezată pe valea înverzită a Cungrișoarei, le este drag sportul. Iată de ce, îndrumați de organizația de bază U.T.M. și sub conducerea tovarășilor Duminică I. și Dumitru Ion ambii din comitetul organizației de bază A.V.S.A.P. au luat hotărîrea să construiască o pistă cu obstacole.

Terenul n-a fost greu de ales. Pajiștea de lîngă școală de pe malul pîrîului era nimerită din toate punctele de vedere. Materialul le-a fost pus la dispoziție, și tineri ca Vanvu Ion, Grigoriu C. Ion, Grigoriu P. Ion și alții, parte dintre ei proaspeți absolvenți ai cercului de telefoniști-centraliști din comună au trecut cu nădejde la treabă.

Exemplul lor a fost urmat și de membrii asociației noastre din comunele Leleasca, Ciomăgești, Făgețel și Alunișu.

Ion SAVU
Corespondent

DOUĂ INIȚIATIVE

Cu prilejul „Zilei Invățătorului" comitetele organizatorice regional și orășenesc din Iași au luat inițiativa de a adresa scrisori de felicitare tuturor învățătorilor care activează în rîndurile asociației noastre.

Socotim că este o inițiativă lăudabilă care poate fi folosită și cu prilejul altor date festive cum sînt de exemplu „Ziua Minerului", „2 Octombrie", „Ziua Ceferiștilor". Prin aceasta se crează o și mai strînsă legătură între organele noastre locale de conducere și marea masă a activiștilor și membrilor asociației.

★

O a doua inițiativă despre care vrem să vă vorbim este aceea luată de astă dată, de membrii asociației noastre de la fabrica „Țesătura". Aici se simțea de multă vreme lipsa unui poligon de tir redus, necesar atît pentru executarea ședințelor de tragere, cît și pentru antrenarea trăgătorilor care alcătuiesc echipele de tir.

Nu de mult, șeful echipei de tir, Andrei Constantin, împreună cu un grup de tineri entuziaști, au luat inițiativa construirii poligonului.

Inițiativa lor sprijinită de tovarășul Pestil Constantin — președintele comitetului organizației de bază, a fost îmbrățișată cu toată căldura de conducerea întreprinderii.

Folosind pentru lucru orele lor libere și materiale locale, membrii asociației noastre de la „Țesătura" au reușit astfel ca, în cîteva săptămîni, să-și construiască mult doritul poligon.

Desigur că, pînă la completa lui amenajare, mai sînt multe lucruri de făcut, dar un fapt e cert, tragerile au început.

Petre CODREA
Corespondent

ÎNVĂȚĂTOR FRUNTAȘ PE LINIE DE ÎNVĂȚĂMÎNT, INSTRUCTOR FRUNTAȘ A.V.S.A.P.

Cu ocazia „Zilei Învățătorului" s-a acordat, pentru merite deosebite în domeniul învățămîntului, titlul de „Învățător fruntaș" la doi învățători din raionul Slatina. Unul din aceștia este și învățătorul Graure Ion din comuna Bălteni.

Am fost de față cînd, în prezența a 200 de cadre didactice, s-a scos în evidență munca depusă de sărbătorit pe linie de învățămînt, pe linie culturală, sindicală, muncă depusă pe linie de socializare a agriculturii etc.

Tovarășul Graure Ion este de asemenea și instructor șef la organizația de bază a comunei Bălteni unde a înființat și condus un cerc de operatori topografi obținînd rezultate neașteptate.

Cincizeci și doi de tineri săteni din comună au absolvit acest curs — obținînd certificate cu calificative în majoritate „bine" și „foarte bine".

Ținînd seama de specificul muncii din comunele noastre, precum și de faptul că cercul de operatori topografi e un cerc destul de greu — ne dăm seama de cîtă răbdare, spirit pedagogic și perseverență a dat dovadă tovarășul Graure Ion pentru a reuși ca tinerii absolvenți să învețe să citească o hartă, să știe să o întrebuințeze, să știe să se orienteze în teren cu ajutorul busolei precum și alte probleme impuse de programa analitică.

Asemenea lui, numeroși alți învățători din cuprinsul raionului nostru depun o muncă susținută în rîndurile asociației noastre.

Alex. IVANOV
Corespondent

În numele vieții!

Cine nu a auzit de frumoasa Californie ale cărei țărmuri sînt scăldate de apele Pacificului? Pe aceste țărmuri se găsesc un lanț întreg de stațiuni de odihnă și recreare, unde vin să-și caute sănătatea sau să-și recapete vigoarea, numeroși cetățeni din toate colțurile Americii. Acolo, dogoarea soarelui este îndulcită de briza mării, adevărat izvor de viață. Așa au cunoscut-o americanii, așa am aflat-o descrisă în cărți sau în reportajele gazetarilor, California. Toate acestea le știam pînă de curînd, cînd aparatul Geiger, pus în contact cu praful unei străzi din orașul Californian, Quincy, a declanșat nu de 40 de ori în răstimpul unui minut, cum este normal, ci — rețineți bine — de 10.000 de ori.

Cercurile atomiste americane sezisate de acest fenomen, au recunoscut că este vorba de un „potențial primejdios "de radioactivitate, cauzat de recentele explozii nucleare din deșertul Nevada, cîmpul de experimentare a armelor nucleare americane. Vîntul otrăvit de cenușa ciupercii atomice a adus, de astă dată, deasupra orașului californian, sămînța morții.

Savanții din toate colțurile lumii confirmă creșterea primejdioasă a acumulării substanțelor radioactive în atmosferă și îndeosebi de stronțiu 90. Savanții din toate țările avertizează că continuarea exploziilor nucleare poate avea grave urmări asupra întregii omeniri, chiar fără izbucnirea unui război atomic. Omenirea poate suferi grave pierderi chiar în condițiile „pașnice" ale înmulțirii experiențelor cu arme nucleare.

După cum arată oamenii de știință, stronțiu 90, amestecat cu alte produse ale exploziilor nucleare, este proiectat în păturile superioare ale atmosferei și este antrenat de curenți de aer pe întreaga suprafață a globului. Cenușa nocivă, antrenată de acești curenți, face ocolul lumii în numai 7—10 zile. După ce se plimbă în aer timp îndelungat, substanțele radioactive cad apoi, treptat, pe suprafața pămîntului, depunîndu-se pe sol, pe apă și deasupra vegetației. De acolo, trec în corpul omenesc prin intermediul legumelor, fructelor, laptelui și al cărnii animalelor ierbivore. Ajunși în organismul omenesc, atomii de stronțiu înlocuiesc atomii de calciu și se acumulează în oase, mai ales la copiii în vîrstă de creștere. Din cauza radioactivității sale, stronțiul 90 provoacă cancerul oaselor și leucemia.

După calculele oamenilor de știință, în urma exploziilor nucleare de pînă azi, vor fi atinși de aceste boli aproximativ 12.000 de copii noi născuți din toate regiunile globului.

În cursul celei de-a 2-a sesiuni a Comisiei științifice pentru cercetări radioactive, din cadrul O.N.U., la care participă 15 țări, sesiune care a avut loc în decembrie anul trecut au fost date publicității rezultatele cercetărilor efectuate în fiecare țară. Rapoartele dovedesc că în toate țările au fost identificate cantități de stronțiu 90, a căror concentrație va crește în anii următori odată cu căderea particulelor acumulate în atmosferă din cauza exploziilor efectuate și a celor ce urmează să aibă loc, dacă nu se va pune capăt exploziilor cu armele nucleare.

În ciuda acestor avertismente ale oamenilor de știință care pledează pentru încetarea imediată a exploziilor cu arme nucleare și pentru folosirea energiei atomice exclusiv în scopuri pașnice, adepții și implicit profitorii cursei înarmărilor se opun cu încăpățînare. În fața protestelor tot mai numeroase și mai insistente împotriva experiențelor atomice și a cererilor pentru interzicerea fabricării și folosirii armei nucleare, formulate de opinia publică din toate țările, politicienii atomiști și cercurile pe care le reprezintă încearcă să înșele popoarele, să le adoarmă vigilența.

In legătură cu recenta explozie nucleară experimentală din insula Christmas, pentru a liniști opinia publică internațională indignată, autoritățile engleze au pretins că a fost vorba de o bombă „curată" de pe urma căreia căderile de particule radioactive ar fi fost „neglijabile". Doctorul Yaspo Miyaka, șeful serviciului de cercetări meteorologice din Japonia, a găsit însă urme de radioactivitate în ploile căzute în zilele de 5 și 6 iunie, ca urmare a acestei experiențe.

Însuși expertul atomist american Thomas Murray care afirmă că ar fi „nechibzuit" să se sisteze, fie și temporar, experimentarea chiar a armelor nucleare mici, este nevoit să recunoască într-un raport înaintat Camerei și Senatului că crearea unei bombe „curate" este de domeniul fanteziei. El arată că este imposibilă realizarea unei arme nucleare care să nu prezinte primejdia de ploi radioactive.

Protestele împotriva experiențelor nucleare au cuprins întregul glob. Ele s-au intensificat și în Statele Unite, reședința campionilor războiului atomic. Savantul american Linus Pauling, deținătorul premiului Nobel pentru chimie, care a lansat apelul semnat de 2200 de oameni de știință americani pentru interzicerea experiențelor cu arme atomice, a declarat înaintea plecării sale spre Paris: „Ca savanți, cunoaștem primejdia și purtăm o răspundere deosebită. Este necesară o acțiune urgentă pentru încheierea unui acord internațional menit să facă să înceteze experimentarea armelor nucleare de orice fel. Mi-am propus să vorbesc despre pace în cadrul fiecărei conferințe și fiecărei alocuțiuni pe care o voi ține, de acum încolo, oricare ar fi subiectul".

Congresul părinților și învățătorilor din Cincinatti a adoptat o rezoluție cerînd încheierea unui „acord internațional care să pună capăt experiențelor și folosirii bombei cu hidrogen și a celorlalte arme nucleare".

Cunoscutul institut „Gallup" pentru sondarea opiniei publice a constatat, în urma unei recente anchete, că 63 la sută dintre persoanele interogate, din diferite țări, s-au pronunțat pentru încetarea experiențelor atomice, în timp ce în toamna trecută numai 24 la sută din cei întrebați exprimaseră această părere.

Importanța apelului celor 2200 de oameni de știință americani o dovedește declarația făcută chiar de către vicepreședintele Comisiei Congresului pentru energie atomică, senatorul Clinton Anderson, care a spus că acest apel „va trebui să grăbească convocarea unor conferințe pentru controlarea radiațiilor răspîndite anual în atmosferă". De altfel, în luna iunie, trei oameni de știință americani au prezentat membrilor subcomisiei Congresului pentru studierea radiațiilor atomice o declarație în care dr. James Crow de la Universitatea din Wiscosin, Bentley Glass de la Universitatea „John Hopkins" și dr. Hermann Müller de la Universitatea din Indiana arată că ploile radioactive, căzute pînă în prezent, au avut deja efecte dăunătoare pentru organismul omenesc și că ele se vor intensifica odată cu înmulțirea ploilor radioactive.

Un ecou deosebit l-a avut în Germania occidentală și în întreaga lume apelul celor 18 savanți atomiști vest-germani, în frunte cu cunoscutul om de știință Otto Hahn. Răsunetul acestui apel nu a putut fi ignorat nici de către cancelarul Adenauer, deși la început a încercat să o facă. Apelului savanților vest-germani i s-au alăturat savanții din Republica Democrată Germană și toți oamenii de știință și opinia publică din lumea întreagă.

În campania mondială pentru încetarea imediată a experiențelor nucleare trebuie subliniată și ancheta întreprinsă de agenția cehoslovacă de știri CETEKA, la care au sosit răspunsuri din toate colțurile lumii. Profesorii vest-germani Werner Heisenberg și Max Born, profesorul Manfred von Ardenne din R. D. Germană, profesorii Yasushi Nishivaki și Kusano din Japonia, profesorii Kathleen Lonsdale, John Bernal și lordul Bertrand Russel din Anglia, profesorii Alexandr Oparin și Nesmeianov din U.R.S.S., profesorul Hans Thirring din Austria, profesorul Bragança din India și numeroși alți oameni de știință din S.U.A., Australia, Canada, Italia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Norvegia etc. — au avertizat asupra primejdiei ce plutește asupra omenirii, continuarea experiențelor nucleare și au cerut să li se pună capăt.

Avertizate de declarațiile competente ale oamenilor de știință din toate țările, popoarele cer cu insistență încetarea imediată a experiențelor cu arme nucleare. Popoarele luptă pentru viață. Ele sînt conștiente de răspunderea lor față de generațiile viitoare, față de soarta civilizației. Oamenii nu vor ca în nisipul plajei sau din parcuri, pajiștile sau chiar praful străzii în care copiii se joacă, să fie ascunsă cenușa aducătoare de moarte, provenită din explozia bombelor A și H. Ei sînt hotărîți să-și intensifice și mai mult lupta pentru interzicerea experiențelor nucleare. Iată de ce în întreaga lume au stîrnit un puternic ecou și au fost îmbrățișate cu căldură propunerile sovietice cu privire la încheierea unui acord pentru încetarea, cel puțin pentru doi, trei ani a experiențelor cu arma nucleară.

Odată cu propunerile referitoare la încetarea imediată a experiențelor cu arme nucleare, Uniunea Sovietică propune instituirea unui control internațional, inclusiv stabilirea unor puncte de control pe teritoriul U.R.S.S., S.U.A., Angliei și în regiunile Pacificului.

Dar, sub presiunea cercurilor interesate în menținerea încordării internaționale, aducătoare de mari profituri, guvernele S.U.A. și Angliei, sprijinite de aliații lor, împiedică realizarea unui acord pentru încetarea experiențelor nucleare.

Popoarele lumii cer însă puterilor occidentale să înlăture toate piedicile și să încheie, fără întîrziere, un astfel de acord.

În numele vieții și al fericirii, o cer copiii Americii și Europei, Asiei și Africii. O cer generațiile de azi și de mîine, interesate în viitorul luminos al omenirii.

Petre MARCU

PE FILE DE CALENDAR

9 AUGUST 1601

MIHAI VITEAZUL CADE VICTIMĂ UNELTIRILOR LUI BASTA

După înfringerile suferite la Mirăslău, Năeni și Bucov, eroul de la Călugăreni se retrage la curtea împăratului de la Viena pentru a-i solicita sprijin. Primirea lui Mihai a fost deosebit de rece. Numai atunci cînd, în Transilvania, situația de nerespectare a dispozițiunilor împărăției devine îngrijorătoare, Rudolf al II-lea își amintește de Mihai.

Împăratul, după ce aranjă împăcarea Voievodului cu invidiosul general Basta, îi trimise pe amîndoi împotriva lui Sigismund Batory care este înfrînt la Gorăslău, pe Someș.

În urma acestei victorii, oștile de sub comanda celor doi căpitani se îndreaptă spre Cluj. Aici, avea de răzbunat Mihai, arderea credinciosului său oștean Baba Novac. Sămînța vechii uri și invidii începu însă din nou să încolțească în sufletul lui Basta. El își revendică victoria de la Gorăslău, deși factorul hotărîtor al izbînzii a fost acțiunea lui Mihai. Așa începură neînțelegerile. Pentru a învrăjbi și mai mult relațiile, Basta ceru lui Mihai să-i predea toate steagurile cucerite și să-l recunoască guvernator al Transilvaniei. Mihai refuză, și conducîndu-și oștile spre Turda, își instalează tabăra pe cîmpia „Keresztes", separat de acelea comandate de Basta.

De aici, Mihai avea de gînd să se îndrepte către Făgăraș pentru a-și elibera familia. La opunerea lui Basta, care considerase sosită clipa înlăturării definitive a Voievodului, Mihai amînă expediția.

În seara zilei de 8 august, Basta cheamă locotenenții săi de încredere cărora le împărtășește odiosul plan de asasinare a lui Mihai.

A doua zi, duminică 9 august 1601, asasinul Beauri Iacob, însoțit de 300 de valoni, se îndreaptă spre cortul lui Mihai, anunțîndu-l că dorește să participe la asediul Făgărașului. Voievodul îl primește bucuros. Dar, în timp ce asasinul pătrundea la Mihai, valonii potrivit planului încercuiau cortul. Ajuns în fața Voievodului, Beauri îl anunță că este prizonier. Mihai se repezi spre sabia ce atîrna de unul din stîlpii cortului dar, înainte s-o apuce, lancea lui Beauri îl străpunse. Unul dintre valoni smulse sabia Voievodului rănit de moarte și îi reteză capul.

Așa pieri marele Voievod valah care încercase, primul în istoria Țărilor Romîne, înfăptuirea unității naționale.

Dar flacăra aprinsă de Mihai Viteazul în inimile romînilor nu se stinse. Ea continuă să ardă pînă la realizarea acestei înălțătoare idei.

18 AUGUST 1944

ERNST THÄLMANN ESTE ASASINAT DE FASCIȘTII GERMANI

Născut în familia unui fost argat stabilit în Hamburg, Ernst Thälmann cunoaște de mic greutățile vieții. Încă de la 14 ani, pentru a-și cîștiga existența, el devine hamal în port. Suferințele îndurate îi dau tînărului Thälmann tăria de caracter a revoluționarului. Așa își îndreaptă el pașii spre Partidul Social Democrat German. Mizeria anilor premergători primului război mondial face din Thälmann un adversar hotărît al războaielor imperialiste. Aceasta este și cauza pentru care, în 1913, se pronunță împotriva votării bugetului militar. Aspirațiile sale politice atrag atenția poliției care îl încorporează cu forța și-l trimite pe front. Acolo, el primește cu nespusă bucurie vestea victoriei Revoluției Socialiste Ruse.

Idealurile revoluției îl însuflețesc și mai mult la luptă pentru cauza clasei muncitoare. Izbucnirea revoluției proletare germane îl găsește pe Thälmann în primele rînduri. Cu acest prilej, el se impune ca un conducător de seamă al maselor.

Convins că Partidul Comunist din Germania este adevăratul purtător al năzuințelor poporului, în scurt timp, Thälmann aderă din toată inima la activitatea acestuia. Drept prețuire a muncii depuse și a calităților de conducător, el este ales, în 1924, membru al Comitetului Central, iar un an mai tîrziu, președinte al C. C. al P.C.G.

Sub conducerea sa, partidul se dezvoltă ca un partid revoluționar de masă, înregistrînd succese în munca de întărire ideologică și de strîngere a legăturilor cu masele.

Anul 1933 abate asupra Germaniei valul fascismului care dezlănțuie ofensiva împotriva drepturilor și libertăților clasei muncitoare. Ernst Thälmann e arestat. Zidurile închisorii nu-l izolează însă de partid și popor. În ciuda torturilor la care este supus, zi de zi, neînfricatul comunist își continuă lupta pînă cînd, văzîndu-și sfîrșitul, fascismul german recurge la o monstruoasă crimă. La 18 august 1944, în închisoarea Bautzen, după 11 ani și jumătate de detențiune, Thälmann este asasinat.

Au trecut de atunci 13 ani. Poporul german însuflețit de amintirea scumpă a conducătorului său iubit, luptă pentru înfăptuirea unei Germanii așa cum a dorit-o Ernst Thälmann.

23 AUGUST 1927

SÎNT EXECUTAȚI PE SCAUNUL ELECTRIC MUNCITORII SACCO ȘI VANZETTI

În urmă cu 37 de ani, în orășelul american South Braintree, statul Massachusetts, erau asasinați și jefuiți de o importantă sumă de bani destinată plății salariilor, casierul unei fabrici de încălțăminte și paznicul ce-l însoțea. Crima avea să fie urmată, la scurt timp, de o alta care avu răsunet în întreaga lume.

Doi oameni cu totul nevinovați, muncitorul cizmar Nicola Sacco și vînzătorul ambulant de pește Bartolomeo Vanzetti, sînt arestați și deferiți justiției. În ciuda faptelor dovedite, care arătau că nici în ziua crimei și nici în cele precedente, ei nu se aflau în localitate, în ciuda mărturiei depuse de unul din gangsteri, prins ulterior, care arăta clar că cei doi muncitori nu au nimic comun cu asasinatul, se intentează totuși acestora un monstruos proces pentru omor.

Nevinovăția celor doi italieni vizați însă de autorități pentru convingerile lor revoluționare, este evidentă și pentru susținerea ei își ridică glasul sute de milioane de oameni. Un număr însemnat de parlamente și conducători de state protestează. Cu toate acestea, judecătorul prezident pronunță la 9 aprilie 1927, după șapte ani de dezbateri, sentința de condamnare la moarte prin electrocutare cu ordinul de executare la 10 iulie.

Sentința stîrnește indignarea întregii omeniri. Nenumărate manifestații de protest au loc în întreaga lume, ducînd la amînarea execuției.

În ziua de 22 august, ziua execuției, sute de mii de oameni sosesc din toate colțurile Statelor Unite pentru a lua parte la mitingurile de la Boston și New York; mii de muncitori, care înțeleseseră pentru ce cercurile reacționare de la conducere înscenaseră procesul, organizează pichete în fața administrațiilor publice.

Amploarea luată de campania pentru salvarea celor doi nevinovați, face ca cei interesați să nu mai amîne execuția.

În noaptea de 22/23 August, luminile închisorii Charlestown pălîră de două ori, vestind pieirea celor doi muncitori revoluționari, care încrezători în victoria ideilor lor, n-au înțeles să-și trădeze convingerile.

26 AUGUST 1917

SE STINGE DIN VIAȚĂ SCRIITORUL CALISTRAT HOGAȘ

Printre artiștii care au folosit cu o deosebită măiestrie slova, pentru a zugrăvi frumusețile pitorești ale țării noastre se află și Calistrat Hogaș, fiul protopopului tecucean Gh. Dimitriu.

Școlar fiind, Calistrat Hogaș se dedică cu pasiune studiilor, dorind să nu-și dezamăgească învățătorul care, fiind convins că elevul său va ajunge „un om mare", îi schimbă numele în Hogaș.

Însușindu-și o cultură temeinică, de care era mîndru, Hogaș își îndreaptă pașii spre breasla dascălească căreia îi închină întreaga sa putere de muncă. Perioada petrecută la Gimnaziul Comunal din Piatra-Neamț este deosebit de fructuoasă pentru viitorul povestitor.

Apropierea munților exercită o puternică atracție, născînd în el nemărginita dragoste de călătorii. Ani de-a rîndul, în timpul vacanțelor mari, încălțat cu opinci legate cu nojițe peste ciorapi lungi de lînă roșie, cu ranița în spinare, fără a se despărți de pelerina sa uriașă colindă munții Moldovei.

Descoperirea munților, cu legendele și doinele lor, dă prozatorului impulsul să împărtășească și altora întîmplările sale de călătorie. Și astfel, talentatul „pictor" al munților Neamțului dă naștere minunatelor povestiri din „Pe drumuri de munte" care, prin prospețimea lor, te cuceresc.

Stabilindu-se la Iași, Hogaș intră în cercul Vieții Romînești unde este înconjurat de o caldă prietenie. Aici, minunatele sale povestiri din călătorii văd lumina tiparului făcîndu-l cunoscut publicului ca scriitor, abia la bătrînețe.

Fiind o fire cinstită, el intervine și în problemele sociale, luînd atitudine în presă împotriva abuzurilor administrative ale regimului liberal și venalității burgheze.

Bătrînul profesor, simțind din nou atracția locurilor unde își petrecuse anii tinereții, se reîntoarce la Piatra-Neamț. Aici, un emfizem pulmonar la care contribuie din plin și vestea tristă a căderii Bucureștiului îl doboară la 26 august 1917.

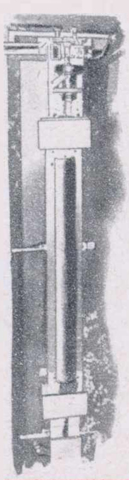
CE ESTE ATOMICRONUL?

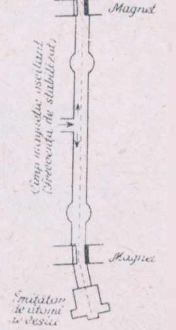
După mai bine de 15 ani de cercetări, atît în U.R.S.S. cît și în S.U.A., s-a reușit construcția unui horologiu de cuarț piezoelectric, numit atomicron, ale cărui oscilații sînt supravegheate și corijate de un etalon de frecvență mult mai stabil: „vibrațiile interne" ale nucleelor atomice.

„Inima" acestui ceas atomic constă dintr-un tub vidat în care se proiectează atomi de cesiu cu viteza sunetului. Acești atomi trec printr-un cîmp magnetic care oscilează cu frecvența horologiului. Dacă horologiu vibrează cu frecvența lor de rezonanță, atomii sînt excitați și, deviați de un unghi convenabil, lovesc o țintă. Dacă frecvența horologiului se depărtează de valoarea corectă, atomii încetează să fie excitați, sînt deviați de un unghi diferit de cîmpul magnetic și nu nimeresc ținta. Un dispozitiv automat are sarcina de a corija atomii și frecvența horologiului.

Datorită calităților sale atomicronul și-a găsit o serie de utilizări importante. Cu ajutorul său se poate stabili distanța unui avion față de sol, prin compararea a două frecvențe sincronizate emise una de către avion iar cealaltă de stația de la sol. De asemenea, un mare serviciu îl aduce noul aparat în stabilizarea oscilațiilor emițătorilor de radio, permițînd instalarea unui număr mai mare de posturi de emisie în gama lungimilor de undă, fără pericolul interferenței. El va mai da posibilitatea transmiterii unui număr mare de convorbiri telefonice, de a ameliora stabilitatea frecvențelor curenților alternativi transportați pe rețelele de distribuție electrică.

În general atomicronul va aduce în toate domeniile tehnicii și cercetărilor științifice o precizie pe care epoca contemporană o reclamă cu multă insistență.

HARTA RAZELOR COSMICE

Razele cosmice au fost descoperite grație experiențelor fizicienilor F. Greckel, W. Hess și W. Kolhörster, puțin înainte de primul război mondial (1911). Numite la început „radiații de altitudine" sau „ultra-radiații" ulterior ele s-au încetățenit în știință sub numele de raze cosmice.

O știre care ne-a parvenit anunță că, încă de la sfîrșitul anului trecut, nava suedeză „M. S. Lommaren" a părăsit Göteborg-ul cu destinația Capetown (Africa de Sud) cu misiunea de a ridica harta mondială a razelor cosmice.

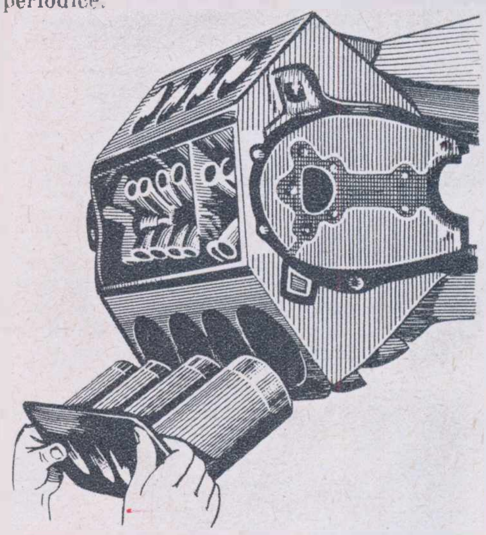
Se știe că în fiecare secundă planeta noastră este bombardată de un miliard de miliarde (1.000.000.000.000.000.000) de raze cosmice, venite din univers posedînd o energie extraordinară și o viteză aproximativ egală cu cea a luminii.

Razele cosmice, compuse din diverși protoni, particule α și atomi grei, ajunse în atmosfera noastră se sfarmă, pulverizînd atomii pe care-i întîlnesc; particulele rezultate formează ploi de raze cosmice care nasc alți atomi și așa pînă se epuizează întreaga energie. Deci pe Pămînt, ajung doar razele cosmice secundare (studiul razelor cosmice primare va fi posibil doar cu ajutorul sateliților artificiali).

Vasul suedez citat posedă la bordul său un aparat ce poate măsura razele cosmice din diferitele puncte ale globului. Se speră ca în urma acestor măsurători să se obțină precizări asupra locului exact al polilor magnetici (razele cosmice se înfășoară în jurul liniilor de forță ale cîmpului magnetic terestru), asupra influenței razelor cosmice în sfera comunicațiilor telefonice și radio cît și asupra condițiilor în care se vor face în viitor călătoriile în spațiile intersiderale.

SCHIMBAREA CĂMĂȘILOR CILINDRILOR ÎN... BLOC!

În mai multe țări — scrie presa sovietică de specialitate — se fac în prezent cercetări pentru introducerea unui nou sistem de schimbare a cămășilor cilindrilor la motoarele cu combustie internă. În fotografie, se poate vedea o metodă de schimbare în bloc a tuturor cămășilor de pe o parte a unui motor în V. Această metodă permite turnarea din aluminiu, dintr-o dată, a corpului motorului, împreună cu părțile exterioare. Folosind această nouă metodă se reușește a se simplifica mult, reparațiile și reviziile periodice.

BARIERE... ACUSTICE

Pe unele din drumurile de fier sud-americane — scrie revista sovietică „Iunîi Tehnic" — barierele sînt închise de... șuieratul locomotivei! Aceasta se realizează prin vibrațiile sonore care, propagate prin aer, impresionează un microfon sensibil, ce acționează asupra unui releu. La rîndul său, releul conectează mecanismul de lăsare a barierei făcînd să apară și un semnal roșu. Un regulator special are rolul de a asigura lăsarea barierei numai în cazul emiterii șuieratului cu timbru specific locomotivei, pentru a se preîntîmpina confuzii periculoase. După trecerea trenului, bariera se ridică automat.

ȚESUTUL ATOMIC

În laboratoarele Institutului de perfecționare a industriei textile din Belgrad s-a obținut, nu de mult, mostra unei țesături din bumbac și lînă care datorită introducerii unor particule minuscule de metal, capătă o frumoasă strălucire și o... duritate metalică. Noua țesătură care poate fi întrebuințată la confecționarea decorurilor, cortinelor de teatru, draperiilor și chiar toaletelor de seară, poate servi tot atît de bine și la confecționarea hainelor de protecție contra emanațiilor radioactive. În prezent, în același laborator, se desfășoară cercetări pentru stabilirea metalelor și a cantităților care permit sporirea calităților noii țesături.

Cop. I: ilustrație de Cova Iosif.
Cop. IV: Statuie simbolizînd „Pe aici, nu se trece", aflată în apropierea comunei Tișița, raionul Focșani, pe linia pe care a fost oprită ofensiva trupelor germane în anul 1917 (foto: **Șt. CIOTLOȘ**).

Abonamentele la revista „Pentru Apărarea Patriei" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 16 a lunii cu deservire în luna următoare.

Abonamentele se primesc la difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

REDACȚIA: București, Bulevardul Dacia Nr. 13 Raionul „I. V. Stalin" Telefon 1.00.32
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" București

C. Nr. 1176 Prețul Lei 2 B747

ANIVERSAREA EPOPEEI de la MĂRĂŞEŞTI

La 6 august, în țara întreagă, poporul nostru a sărbătorit aniversarea bătăliei de la Mărăşeşti. Cu 40 de ani în urmă, aici a fost zdrobită ofensiva germană şi s-a cucerit cea mai mare victorie a armatei romîne din anii primului război mondial.

Această zi care a constituit punctul culminant al luptelor purtate pentru apărarea patriei, a însemnat pentru cotropitori o grea înfrîngere. Ea şi-a pus pecetea şi a influențat hotăritor asupra desfăşurării ulterioare a războiului purtat pe pămîntul țării noastre.

Eroii de la Mărăşeşti au înscris pagini glorioase în cartea marilor tradiții de luptă ale poporului romîn. Faptele lor sînt, atît pentru cei de azi, cît şi pentru generațiile de mîine, un permanent şi luminos exemplu al înaltelor virtuți ale poporului nostru şi vorbesc cu tărie despre marea lui dragoste de țară şi libertate, despre curajul, dîrzenia şi vitejia lui.

Comemorarea memorabilei zile de 6 august a culminat cu solemnitatea care s-a desfăşurat la Mausoleul de la Mărăşeşti.

Lingă impresionantul monument, în jurul căruia fîlfîiau în clarul dimineții drapelele romîne, franceze şi sovietice, s-au adunat păstrînd o tăcere pioasă mii de oameni.

Erau printre ei veterani ai primului război mondial, cu piepturile pline de decorații, generali, ofițeri şi ostaşi ai armatei noastre populare, localnici şi cetățeni veniți de la zeci de kilometri de prin împrejurimi.

Au participat la solemnitate membri ai guvernului în frunte cu general-colonel Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate, membrii comitetului pentru organizarea aniversării a 40 de ani de la bătălia de la Mărăşeşti, delegația foştilor combatanți francezi condusă de generalul Pétin, membri ai Ambasadei Uniunii Sovietice şi numeroşi ataşați militari.

Patria noastră liberă cinsteşte memoria celor ce au luptat şi s-au jertfit pentru apărarea pămîntului țării, pentru libertate şi independență.

Acordurile marşului funebru, în sunetele căruia s-a oficiat ceremonia depunerii coroanelor de flori pe mormîntul eroilor, au umplut de lacrimi ochii bătrînilor veterani, chemîndu-le în minte chipurile atîtor dragi tovarăşi de luptă căzuți la Mărăşeşti.

Ca un omagiu suprem, unități din Divizia „Mărăşeşti", fiii şi nepoții celor ce şi-au dat viața pentru patrie cu patru decenii în urmă, au defilat prin fața Mausoleului cinstindu-le memoria.

Ostaşii armatei populare de azi urmează cu sfințenie exemplul eroilor de la Mărăşeşti. Prin munca lor rodnică de zi cu zi, ei asigură poporul, partidul şi guvernul că vor şti să-şi facă datoria cu toată abnegația atunci cînd țara le-o va cere.

Luptînd pentru întărirea capacității de apărare a patriei dragi, astăzi cu adevărat liberă şi independentă, armata şi întreg poporul muncitor stă de veghe ca nimeni să nu încerce a ştirbi cuceririle noastre revoluționare. Iar cei ce ar nesocoti această voință vor avea aceeaşi soartă pe care au avut-o cotropitorii germani în marea bătălie de la Mărăşeşti.

Pentru
APĂRAREA PATRIEI
8
AUGUST 1957

PREȚUL 2 LEI